

filos

οφική λίθος

Τ194-ΕΤΟΣ 45° - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

PERÚ

- ◆ Ο αυτοκράτορας Πατσακούτεκ
- ◆ Κούσκο
- ◆ Sacsayhuaman
- ◆ Μάτσου Πίτσου
- ◆ Τσαβίν
- ◆ Ollantaytambo
- ◆ Το σύμβολο Chakana
- ◆ QORIKANCHA, η χρυσή αυλή του ουρανού

φιλοσοφική λίθος

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έκδοση του περιοδικού *φιλοσοφική λίθος* είναι αποτέλεσμα μη αμειβόμενης εργασίας. Αποτελεί μία εθελοντική προσφορά τόσο από πλευράς αρθρογράφων όσο και των υπολοίπων συνεργατών σε τεχνικά θέματα. Τα άρθρα που δημοσιεύονται είναι προϊόν έρευνας στους χώρους της επιστήμης, της τέχνης, της φιλοσοφίας και της μεταφυσικής.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΑΓ. ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29,
ΑΘΗΝΑ 11361
Τηλ. 210 8810830

Πληροφορίες:
www.nea-acropoli.gr

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

Εκδότης

Ομάδα Ε. Ν. Α.

Διεύθυνση Σύνταξης

Κ. Φραντζικινάκης

Υπεύθυνος Ύλης

Φανή Γκούφα

Ατελιέ

Δ. Γακηλάζος

Στοιχειοθεσία - Διόρθωση

Γιώργος Βενέτης

Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση

Π. Βεκρής

Μεταφράσεις

Ι. Αληζιώτη

Συνεργάτες

Π. Βεκρής, Γ. Χρόνης, Δ. Γιαννακόπουλος,

Γ. Πίτσικας, Μ. Κόλλιας, Ν. Σαρλάς,

Χ. Κληματσίδας

περιεχόμενα

3. Από τον εκδότη
4. Το κλειδί προς τον θρίαμβο
6. Πατσακούτεκ
10. Κούζκο: Η Αναζήτηση της Ολότητας στην Πόλη των Ίνκας
14. Machu Picchu
18. Τσαβίν ντε Ουάνταρ: Μια Πύλη προς το μυστήριο του Αρχαίου Περουβιανού Πολιτισμού
22. Ollantaytambo: η Ζωντανή Πόλη
26. Qorikancha: η χρυσή αυλή του ουρανού
32. Sacsayhuaman: Ένας τόπος δύναμης
36. Για να αναπτυχθεί η Ψυχή σου
38. Στο επόμενο τεύχος

ISSN: 2944-9367

Ηγη του Περού, ένας τόπος γεμάτος μυστήριο και ιστορικό πλούτο, υπήρξε το λίκνο ενός από τους πιο εντυπωσιακούς αρχαίους πολιτισμούς του κόσμου. Από τις οροσειρές των Άνδεων μέχρι την ακτή του Ειρηνικού και τα βάθη της Αμαζονίας, η χώρα φιλοξένησε λαούς που ανέπτυξαν προηγμένες κοινωνίες, τεχνολογίες και τέχνες πολύ πριν από την ευρωπαϊκή κατάκτηση. Το μεγαλείο του πολιτισμού του Περού αντικατοπτρίζεται στις επιβλητικές κατασκευές, στα πλούσια τελετουργικά, και στην αρμονική σχέση που ανέπτυξαν οι κάτοικοι με το φυσικό τους περιβάλλον.

Η αυτοκρατορία των Ίνκας, υπήρξε η κορύφωση του πολιτισμού των Άνδεων. Με πρωτεύουσα το Κούσκο, η αυτοκρατορία απλώθηκε σε μια τεράστια έκταση που περιλάμβανε περιοχές του σημερινού Περού, της Βολιβίας, του Εκουαδόρ, της Κολομβίας, και της Χιλής. Οι Ίνκας διέθεταν εξαιρετικές οργανωτικές ικανότητες, δημιουργώντας ένα δίκτυο δρόμων που εκτεινόταν σε περισσότερα από 40.000 χιλιόμετρα. Αυτό το δίκτυο εξασφάλιζε την επικοινωνία, τη μεταφορά αγαθών και τη στρατιωτική ισχύ της αυτοκρατορίας.

Ένα από τα πιο εμβληματικά δείγματα του πολιτισμού των Ίνκας είναι το Μάτσου Πίτσου, η «Χαμένη Πόλη». Χτισμένο στις απόκρημνες κορυφές των Άνδεων, το Μάτσου Πίτσου αποδεικνύει τη δεξιοτεχνία και την επιστημονική γνώση των Ίνκας. Τα πέτρινα κτίσματα είναι τοποθετημένα με τόση ακρίβεια που αντέχουν στους ισχυρούς σεισμούς της περιοχής. Πιστεύεται ότι η πόλη ήταν είτε θρησκευτικό κέντρο είτε βασιλική κατοικία, ενώ η τοποθεσία της υποδηλώνει σύνδεση με την αστρονομία και τη λατρεία του ήλιου.

Η ιστορία του αρχαίου Περού, όμως, δεν περιορίζεται στους Ίνκας. Πολλοί προγενέστεροι πολιτισμοί συνέβαλαν στη διαμόρφωση της πολιτισμικής κληρονομιάς της περιοχής. Ο πολιτισμός των Μοτσίκας, για παράδειγμα, ήταν γνωστός για την περίτεχνη κεραμική του και τα τεράστια έργα άρδευσης, ενώ η Νάζκα άφησε πίσω της τις μυστήριες γραμμές της, γιγαντιαία γεωγλυφικά που ακόμα προκαλούν δέος. Αυτός του Τσαβίν, από τους παλαιότερους πολιτισμούς, επηρέασε την τέχνη και τη θρησκεία των μεταγενέστερων λαών, ενώ οι Γουάρι εσήγαγαν νέες μορφές διοίκησης και πολεοδομίας.

Οι αρχαίοι λαοί του Περού ανέπτυξαν μια βαθιά σχέση με το φυσικό τους περιβάλλον. Οι γεωργικές αναβαθμίδες που κατασκεύασαν στις πλαγιές των βουνών επέτρεπαν τη βέλτιστη αξιοποίηση της γης, ενώ η καλλιέργεια ειδών όπως η πατάτα και το καλαμπόκι εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο. Παράλληλα, η αστρονομική γνώση των Ίνκας τους βοήθησε να προβλέπουν τις εποχές και να οργανώνουν τη γεωργική παραγωγή.

Το αρχαίο Περού δεν είναι μόνο ένα ιστορικό παρελθόν, αλλά και μια ζωντανή κληρονομιά που συνεχίζει να εμπνέει. Οι απόγονοι των Ίνκας, οι σύγχρονοι Κετσούα διατηρούν γλώσσες, παραδόσεις και τελετουργίες που ριζώνουν βαθιά στην ιστορία. Παράλληλα, τα αρχαιολογικά ευρήματα προσελκύουν επιστήμονες και τουρίστες, αναδεικνύοντας τη διαχρονική γοητεία του πολιτισμού αυτού.

Το μεγαλείο του αρχαίου πολιτισμού του Περού είναι ένας θησαυρός για την ανθρωπότητα, αποδεικνύοντας τη δυνατότητα των ανθρώπων να δημιουργούν πολιτισμούς που συνδυάζουν τεχνολογία, τέχνη και σεβασμό προς τη φύση.

editorial

*Μετά από 40
συνεχόμενα
χρόνια έκδοσης
του περιοδικού
Νέα Ακρόπολη
συνεχίζουμε να
αναζητούμε τη
φιλοσοφική λίθο...*

*Όλα τα παραπάνω
δεν αποτελούν
πλέον για μας
διανοητικές
αλήθειες, αλλά
έναν τρόπο ζωής,
που βελτιώνει
καθημερινά τον
εαυτό μας και τον
κόσμο.*

*Το αλχημικό έργο
βρίσκεται σε
εξέλιξη...*

Το κλειδί προς τον θρίαμβο

Κείμενο: Carlos Adelantado, δημοσιεύτηκε από USA-NC, 7 Νοεμβρίου 2022

Στην αρχή, πιστεύω ότι πρέπει να κάνουμε διάκριση μεταξύ αυτού που ονομάζουμε «επιτυχία» και αυτού που θα θεωρούσαμε αληθινό «θρίαμβο».

Η επιτυχία έρχεται μέσω της ευτυχούς έκβασης ενός θέματος στο οποίο έχουμε εμπλακεί ή των ενεργειών που έχουμε κάνει για να επιτύχουμε έναν συγκεκριμένο στόχο. Αλλά το να κάνεις κάτι με επιτυχία δεν σημαίνει να είσαι θριαμβευτής.

Στην πραγματικότητα, όλη μας η ύπαρξη χτίζεται πάνω σε νίκες και ήττες, δηλαδή σε αυτό που λέμε επιτυχίες και αποτυχίες που εναλλάσσονται στην εμφάνιση και την εξαφάνισή τους από τη σφαίρα της συνείδησής μας. Οποιοσδήποτε άνθρωπος ορισμένης ωριμότητας μπορεί να αναγνωρίσει και να αποδεχθεί ότι, στη διάρκεια της ζωής του, έχει γευτεί αυτά τα δύο είδη εμπειρίας.

Ο θρίαμβος είναι κάτι πιο περίπλοκο, γιατί δεν έγκειται σε απλά πράγματα, αλλά στην επίτευξη υψηλότερων στόχων ξεπερνώντας μεγαλύτερες δυσκολίες. Και γι' αυτό ο θρίαμβος σχετίζεται φυσικά με τη ζωή, το πολυτιμότερο αγαθό που μπορεί να έχει κανείς και θα μπορούσε να συνοψιστεί στη φράση που σηματοδοτεί τον μεγάλο στόχο των ανθρώπων: «να θριαμβεύει κάποιος στη ζωή».

Τι σημαίνει όμως να είσαι θριαμβευτής στη ζωή; Μας οδήγησαν να πιστεύουμε ότι είναι να επιτύχουμε έναν τεράστιο αριθμό αγαθών κάθε είδους ή ένα επίπεδο άνεσης που μας φέρνει πιο κοντά στην ευτυχία χωρίς να χρειάζεται να κάνουμε την παραμικρή προσπάθεια.

Δεν το νομίζω. Αν μη τι άλλο, από τη σκοπιά ενός φιλοσόφου, πρόκειται για την επίτευξη του πιο αγνού και υψηλότερου πράγματος που μπορούμε να συλλάβουμε, και... αγαπητοί φίλοι, υπάρχει κάτι πιο αγνό από τα όνειρα της ψυχής; Υπάρχει κάτι μεγαλύτερο από το να ανακαλύπτεις τα μυστικά της ζωής; Τα περισσότερα ανθρώπινα όντα, στην παιδική τους ηλικία, ονειρεύονται τα πιο αγνά όνειρα: κανείς δεν θέλει να είναι κανονικός άνθρωπος, αγαπά την περιπετειώδη ζωή, θέλει να βοηθήσει τους άλλους, παλεύει ενάντια στην αδικία και την άγνοια.

Στην εποχή των ιδανικών, είμαστε σαν ένα λουλούδι που ανοίγει και θέλει να πιάσει όλο το φως, να σκαρφαλώσει στα ψηλότερα βουνά και να βρει τις πιο όμορφες κοιλάδες.

Γιατί να τα απαρνηθούμε όλα αυτά; Ίσως το να θριαμβεύσουμε στη ζωή συνίσταται στο να μην προδώσουμε τα ιδανικά της νεότητάς μας και να μην τρέχουμε πίσω από τους αντικατοπτρισμούς αυτού του απατηλού κόσμου, γιατί μόλις τους φτάσουμε, εξαφανίζονται στα χέρια μας σαν μια χούφτα άμμο.

Ίσως ο θρίαμβος να βρίσκεται μέσα μας και να εκδηλώνεται ως μια δύναμη που μας ωθεί να ακολουθήσουμε τα όνειρά μας, παρά τις πτώσεις, τον πόνο και την προσπάθεια που αυτό συνεπάγεται. Ίσως θρίαμβος σημαίνει να προσπεράσουμε τα πεσμένα δέντρα που φράζουν το μονοπάτι μας και να συνεχίσουμε να προχωράμε προς τον ορίζοντα, πιο μακριά, πάντα πιο μακριά.

Για να βρούμε το κλειδί του θριάμβου πρέπει να είμαστε γενναίοι και να ξέρουμε να αγαπάμε, πρέπει να τολμάμε και να θέλουμε, αλλά να θέλουμε πραγματικά! Γιατί αυτό το κλειδί

βρίσκεται μέσα μας και, επομένως, η εύρεση του εξαρτάται από εμάς τους ίδιους. Με το θάρρος να αρχίσουμε να ταξιδεύουμε άγνωστα μονοπάτια. Πάνω σε μια αγάπη που δεν σβήνει από τις ανθρώπινες δυστυχίες.

Πρέπει να είμαστε σε μια υγιή κατάσταση έντασης, η οποία δεν έχει να κάνει με το να έχουμε κακή διάθεση ή να εκδηλώνουμε ανεξέλεγκτη νευρική κατάσταση. Σχετίζεται με την εύρεση μιας φυσικής κατάστασης προσοχής, την οποία μπορούμε να εφαρμόσουμε ανά πάσα στιγμή και σε οποιαδήποτε κατάσταση. Μια ένταση που μας κρατά σε εγρήγορση για να ανακαλύψουμε τις ευκαιρίες της ζωής και να τις εκμεταλλευτούμε.

Αν είμαστε προσεκτικοί, θα ανακαλύψουμε ότι η ζωή θα μας αποκαλύψει μια σειρά από πόρτες. Και κάθε πόρτα έχει ένα κλειδί για να την ανοίξει. Το κλειδί του θριάμβου βρίσκεται μέσα σας.

Στη σημερινή χώρα του Περού, εδώ και 5.000 χρόνια γεννήθηκαν και άκμασαν πολιτισμοί, όπως οι Tiahuanaco, Caral Supe, Chimu, Paracas, Mochica, Nazca, Chavín, με πολλές διαφορές στην έκφρασή τους αλλά σχεδόν ίδια τα βασικά κοσμολογικά και ανθρωπολογικά σύμβολά τους: Ο Ιαγουάρος, το φίδι κι ο κόνδορας, ο ήλιος, η μητέρα γη και η σελήνη, ένας κρυμμένος δημιουργός πίσω από όλα αυτά. Τους έθρεψε το καλαμπόκι, τους εξύψωσαν τα ψηλά βουνά των Άνδεων με τα μεγάλα ποτάμια, τους προκάλεσαν ο απέραντος Ειρηνικός Ωκεανός κι η ατέλειωτη ζούγκλα, και τους ανέβασε σε μυστικιστικά ύψη το αχρονολόγητο Τιαχουανάκο δίπλα στην αλμυρή λίμνη Τιτικάκα σε υψόμετρο περίπου 4.000 μέτρα!

Ανάμεσα στους χώρους και τους χρόνους αυτών των πολιτισμών, ζούσαν φυλές βίαιες και πολεμοχαρείς αναγκάζοντας όλους σε ατέλειωτους πολέμους, καταστροφές και πείνα.

Ινκας

Ο Μύθος λέει πως ο θεός Ίντι, ο Ήλιος, έστειλε δύο παιδιά του, τον Manco Capac και την αδελρή του Mama Ocllo από τη λίμνη Τιτικάκα να κυβερνήσουν, εκπολιτίσουν και να ενώσουν αδελφικά όλους τους λαούς κάτω από τους νόμους του Ίντι. Τα δύο αδέλφια, υπακούοντας στις οδηγίες του, περπάτησαν αναζητώντας μια γη όπου το χρυσό σκήπτρο του Manco Capac θα βυθιζόταν μέσα της. Μέσα από περιπέτειες και αναζητήσεις έφτασαν στον λόφο Huapacaure, σε μια κοιλάδα στα 3.000 μέτρα ύψος, όπου το ραβδί φυτεύτηκε κι η κοιλάδα πήρε το όνομα Qosqo, Κούσκο, «ο Ομφαλός του Κόσμου». Η πιο αποδεκτή χρονολογία τοποθετεί το γεγονός αυτό στο 1.100 μ.Χ. και μαζί του την ίδρυση του πολιτισμού των Ινκας.

Το θεϊκό ζευγάρι δίδαξε στον λαό των Ίνκας όλα όσα χρειάζεται να ξέρουν οι άντρες και οι γυναίκες που θα ένωναν όλους τους πολιτισμούς: Καλλιέργειες, χτίσιμο πέτρας, ιατρική, φαγητό και ρούχα, αστρονομία, πόλεμο, πολιτική και πάνω απ όλα ηθική: «ama quella, ama llulla, ama sua, δηλαδή, μην είσαι τεμπέλης, μην είσαι ψεύτης, μην είσαι κλέφτης».

Δώδεκα μεγάλοι βασιλιάδες λέει ο μύθος πως κυβέρνησαν τους Ίνκας (αν και η ιστορία μεταφράζει το μύθο αυτό σε 103 βασιλιάδες). Ο όγδοος ήταν ο Viracocha Inka, ένατος ο γιος του Kusi Yupanqui, που αργότερα θα ονομαζόταν Pachacutec: Αυτός που Μεταμορφώνει τον Κόσμο

Pachacutec: 1418 – 1471 μ.Χ.

Ο Kusi Yupanqui ήταν ο τρίτος γιος του Viracocha Inka. Οι πιθανότητες να γίνει ο διάδοχος του θρόνου ήταν ελάχιστες. Επιπλέον η μητέρα του δεν ήταν η επίσημη βασιλική σύζυγος. Αυτή προτίμησε να πηγαίνει το γιό της πιο πολύ στους αγρούς, στα βοσκοτόπια και στις δυσκολίες των απλών ανθρώπων παρά στο παλάτι. Εκεί γιος αυτός απέκτησε φήμη έξυπνου, γενναίου και σεβαστού νέου.

Εντωμεταξύ, οι Ίνκας είχαν ξεδιπλώσει τις αρετές τους ενοποιώντας τις γύρω φυλές σε πιο μεγάλα βασίλεια και

συννομοσπονδίες. Το Κούσκο μεγάλωνε σαν πρωτεύουσά τους. Ήταν φυσικό να το ζηλέψουν και να το φοβηθούν οι πιο δυνατές φυλές και βασιλιάδες γύρω του. Οι πιο δυνατοί από αυτούς, οι Chancas, κάπου στο 1438, αποφάσισαν να καταστρέψουν το Κούσκο πριν αυτό τους κατακτήσει. Κατέβηκαν από τα βουνά τους κι άρχισαν να πολιορκούν τους Ίνκας και τους συμμάχους τους. Τότε ο Viracocha Inka μαζί με τον πρωτότοκο γιό του – ήδη επίσημο αντιβασιλέα – αποφάσισαν να εγκαταλείψουν το Κούσκο για να σώσουν τη ζωή τους. Οι σύμμαχοι των Ίνκας απαγορευμένοι άρχισαν να εγκαταλείπουν κι αυτοί. Το Κούσκο γέμισε φόβο, απελπισία και χάος.

Τότε ο Kusi Yupanqui, επέστρεψε από τα βοσκοτόπια κι είπε στους ιερείς του Κούσκο ότι ο θεός δημιουργός των Ίνκας (Viracocha) είχε εμφανιστεί στον ύπνο του και του υποσχέθηκε νίκη επί των Chancas. Μίλησε στους ευγενείς και στους στρατιώτες εμπυχώνοντάς τους κι ανέλαβε την αρχηγία σαν διάδοχος του βασιλείου. Επειδή οι στρατιώτες ήταν πολύ λίγοι, ο μύθος λέει πως μίλησε στις πέτρες της πόλης του και τις μετέτρεψε σε πολεμιστές ανίκητους!

Η μάχη διάρκεσε πολύ. Οι εχθροί ήταν κι αυτοί γενναίοι και σκληροί. Τελικά όμως οι Ίνκας με τον Kusi Yupanqui πήραν τη νίκη και διέλυσαν τον πιο επικίνδυνο εχθρό του βασιλείου τους. Ο μεγάλος Ιερέας του Κούσκο δεν δίστασε να στέψει σαν βασιλιά-Inka τον Kusi Yupanqui, ανταποκρινόμενος στη θέληση όλης της πόλης. Ο νέος βασιλιάς εξήγησε ότι εμφανίστηκε στο όραμά του πάλι ο θεός Viracocha και του έδωσε το όνομα Πατσακούτεκ (Pachacutec), δηλαδή «Ο αναμορφωτής της Γης» ή πιο απλά: Αυτός που Μεταμορφώνει τον Κόσμο. Έτσι γεννήθηκε ένας αυτοκράτορας, πολεμιστής, οργανωτής και φιλόσοφος. (Οι ιστορικοί της νότιας Αμερικής θα τον ονομάσουν Ναπολέοντα των Άνδεων, είναι ο εθνικός ήρωας του Περού).

Η Αυτοκρατορία

Ο Πατσακούτεκ, κινήθηκε γρήγορα. Με τον στρατό του πολιορκήσε το φρούριο όπου είχε καταφύγει ο διορισμένος σαν αντιβασιλέας – νόμιμος διάδοχος του θρόνου – αδερφός του. Ο πατέρας τους, ο Viracocha Inka, είχε ήδη πεθάνει από γηρατειά κι έτσι ο πρώην αντιβασιλέας μαζί με μερίδα στρατού ήθελε να αναλάβει τον θρόνο. Στη μάχη όμως σκοτώθηκε, και έτσι ο Πατσακούτεκ έγινε αδιαμφισβήτητος μονάρχης.

Ξεκίνησε την επέκταση του βασιλείου του. Στην αρχή ο ίδιος ήταν επικεφαλής του στρατού, κατόπιν μέσω των στρατηγών του: Όλοι τους είχαν ρητές εντολές και σχέδια από τον ίδιο. Συγχωρούσε τις πρωτοβουλίες και τα λάθη τους, όμως μόνο για μια ή δυό φορές.

Με κέντρο το Κούσκο, επεκτάθηκε και στις τέσσερις κατευθύνσεις. Η αυτοκρατορία του ονομάστηκε Ταουαντισούγιου (Tawantinsuyu), που σημαίνει η Ένωση των Τεσσάρων Περιοχών της Επικράτειας του Ήλιου. Όλοι οι παλαιότεροι πολιτισμοί του Περού υποτάχθηκαν στον Πατσακούτεκ Ίνκα. Ο δευτερότοκος γιος του και διάδοχός του, Tupaq Inka Yupanki, διπλασίασε τις κατακτημένες περιοχές ολοκληρώνοντας τη μεγαλύτερη αυτοκρατορία της Αμερικής: από τον Ισημερινό μέχρι την Χιλή, ένωσε 350 διαφορετικά έθνη με πάνω από 12.000.000 ανθρώπους διώχνοντας τη φτώχεια και την εγκληματικότητα και μαθαίνοντάς τους πως να κατευνάσουν την πείνα του σώματος και τη δίψα του πνεύματος.

Σε κάθε εκστρατεία των Ίνκας, ο αυτοκράτορας έστελνε ένα ειδικό επιτελείο κρατικών υπαλλήλων: γραμματείς,

λογιστές, ιερείς, νομοθέτες, αρχιτέκτονες. Σκοπός τους ήταν να χαρτογραφούν κάθε περιοχή, να μαζεύουν πληροφορίες για αυτήν, να διδάξουν στους ντόπιους τα ήθη και έθιμα των Ίνκας και τους νόμους της αυτοκρατορίας.

Καθιέρωσε τη γλώσσα Κέτσουα – που μιλούσαν οι λαοί γύρω από το Κούσκο – ως επίσημη γλώσσα της αυτοκρατορίας.

Έφτιαξε γέφυρες, υδραγωγεία, αντιπλημμυρικά και αρδευτικά έργα και ένα μεγάλο δίκτυο δρόμων που ένωναν όλη την αυτοκρατορία. Δημιούργησε νέες γαίες για καλλιέργειες όπως και νέες ποικιλίες καλαμποκιού και άλλων τροφών για να ευδοκμούν σε κάθε τόπο. Επίσης θεμελίωσε νέες πόλεις και ιερά. Έφτιαξε αποθήκες τροφίμων ικανές να θρέψουν τον λαό μέχρι και δέκα χρόνια.

Ένα πολύ ειδικό σώμα ταχυδρόμων (chaski) έκανε το Κούσκο να μαθαίνει σε λιγότερο από μια εβδομάδα οτιδήποτε γινόταν σε κάθε τόπο.

Έκανε το ΚΟΥΣΚΟ, την πρωτεύουσα: Πολιτικό κέντρο και έδρα της κεντρικής κυβέρνησης. Θρησκευτικό κέντρο, έδρα της ηλιακής λατρείας που ένωσε όλους τους λαούς ανεξάρτητα από τις άλλες θρησκείες τους. Γεωγραφικό κέντρο μέσα από 20.000 χλμ. δρόμων. Πολιτιστικό κέντρο, έδρα των Οίκων της Σοφίας για άντρες και γυναίκες. Οικονομικό κέντρο, συγκεντρώνοντας

και αναδιανέμοντας όλα τα αγαθά της αυτοκρατορίας (δεν υπήρχε νομισματικό σύστημα). Στρατιωτικό κέντρο με τους μόνιμους αξιωματούχους και τους έφεδρους στρατιώτες που στρατολογούσαν ανάλογα με τις ανάγκες σε όλη την αυτοκρατορία. Γλωσσικό κέντρο, αναπτύσσοντας την Κέτσουα πάνω από τις 2.000 διαλέκτους των χωρών της αυτοκρατορίας.

Επίσης ανανέωσε τους παλιούς ναούς, έκτισε νέους, και χώρισε την πόλη ανάλογα με τα εθνολογικά χαρακτηριστικά και την εργασία που έκανε κάθε ομάδα, δημιουργώντας έναν χώρο – ζωντανό οργανισμό. Στο κέντρο έμενε η βασιλική οικογένεια, το ιερατείο και οι ανώτατοι αξιωματούχοι, στην ακρόπολη ο στρατός και οι παλιοί ναοί, υπήρχαν ειδικά μέρη για τους τεχνίτες, τους οίκους εκπαίδευσης, όλα βρισκόνταν στη θέση τους.

Ο φιλόσοφος αυτοκράτορας

«Η τάξη της Φύσης πρέπει να είναι η πολιτική στο Tahuantinsuyu». Εννοούσε ότι, για αυτόν, η πολιτική ήταν μία επιστήμη και τέχνη για την καλή διακυβέρνηση του λαού, και μια καλή πολιτική πρέπει να μπορεί να προσαρμόζει ή να μετατρέπει τους Νόμους της Φύσης, σε οικογενειακούς, κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς και αγροτικούς με στόχο το καλό όλης της κοινωνίας.

Ο Πατσακούτεκ χαρακτηριζόταν όχι μόνο από τις ηγετικές του ικανότητες αλλά και την αφοσίωσή του στους δασκάλους του και γενικά στους σοφούς Amautas. Έγραψε ένα βιβλίο με θέμα «Συμβουλές προς τον γιό μου». Κι όταν έφτασε η στιγμή, παραιτήθηκε για να αναλάβει την εξουσία ο δευτερότοκος γιος του που ήδη είχε διακριθεί στους πολέμους του πατέρα του. Έτσι η διαδοχή της εξουσίας του δεν πέρασε τους κινδύνους που ο ίδιος έζησε όταν ανέλαβε. Κι ο γιος του τον δικαίωσε επεκτείνοντας την αυτοκρατορία πολύ περισσότερο.

Υπάρχουν πολλά ανέκδοτα που λέγονται για τη σοφία του. Ένα από αυτά μιλάει για τη συνάντησή του με μια αλεπού παγιδευμένη σε αγκάθια και κτυπημένη από τις πέτρες των περαστικών. Παραμέρισε τα αγκάθια, αγκάλιασε την αλεπού και την χάιδευε μέχρι να ηρεμήσει ενώ αυτή τον δάγκωνε. Η φρουρά του θέλησε να σκοτώσει την αλεπού για να τον προστατεύσει αλλά αυτός τους εμπόδισε. «Σταματήστε, μην του κάνετε κακό! Αυτό το ζώο συμπεριφέρεται σαν λαός που έχει κακομεταχειριστεί από κακούς ηγεμόνες και πιστεύει ότι

είμαστε όλοι κακοί. Αλλά, αν προχωρήσουμε με αγάπη και υπομονή, θα μάθει να μας αγαπά και να μας σέβεται». Λέγεται ότι αυτή η αλεπού μεταμορφώθηκε σε πιστό και αχώριστο κατοικίδιο του.

Άλλο ανέκδοτο αναφέρει ότι κάποτε που διόριζε ένα νέο Cuzaca (άρχοντα) βρέθηκε μπροστά σε δυό ισάξιους σε όλα υποψήφιους. Αποφάσισε τότε να τους εξετάσει στη μαγεία. Προέτεινε τα χέρια του και ζήτησε να του περιγράψουν αυτό που έκρυβε μέσα τους. Ο πρώτος υποψήφιος συγκεντρώθηκε κι άρχισε να περιγράφει κάτι που έβλεπε. Ο δεύτερος συγκεντρώθηκε αλλά δεν έβλεπε κάτι. Λυπάμαι Κύριε, είπε, που δεν μπορώ δω τίποτε, αλλά δεν μπορώ να πω ψέμματα ακόμη κι αν χάσω την εξουσία. Ο Πατσακούτεκ διόρισε τον δεύτερο άρχοντα λέγοντας πως για έναν ηγέτη ανθρώπων δεν υπάρχει σημαντικότερο από την ειλικρίνεια.

Το τέλος

Έναν αιώνα μετά τον θάνατο του Πατσακούτεκ, η αυτοκρατορία είχε συντριβεί και διαλυθεί από την αντίστοιχη Ισπανική. Το χρυσάφι που οι Ίνκας είχαν σαν τροφή των θεών πέρασε στις τσέπες των κατακτητών της Ισπανίας. Γιατί; Γιατί όλα περνούν για να ... ξανάρθουν. Όπως τα τριαντάφυλλα που μαραίνονται γίνονται η σπορά γι αυτά της επόμενης άνοιξης. Τα άστρα που με τόση αγάπη κι επιμέλεια μελετούσαν οι σοφοί των Ίνκας είναι υπεύθυνα για αυτό. Ο Πατσακούτεκ ήταν κι αυτός ένα αστέρι!

Βιβλιογραφία

- Αρχαίοι πολιτισμοί του Περού, Εκδόσεις Νέα Ακρόπολη
- Οι Ίνκας, Henri Favre, Εκδόσεις Καρδαμίτσα
- Ουράνια Εντολή, Εκδόσεις Νέα Ακρόπολη.
- Misterios del IMPERIO INKA, Carlos Mendivil Colpaerth.
- Wikipedia.

Η πόλη του Κούζκο, γνωστή ως η «καρδιά» της αυτοκρατορίας των Ίνκας, υπήρξε το κέντρο της πνευματικής, διοικητικής και πολιτιστικής ζωής του αρχαίου πολιτισμού τους. Στα 3.400 μέτρα υψόμετρο στις Άνδεις, το Κούζκο αντανάκλα την ιδιαίτερη σχέση των Ίνκας με το φυσικό και το θείο περιβάλλον. Η ίδια η γεωγραφική της θέση, καθώς και η κατανομή των κτηρίων, δίνουν έμφαση στην κοσμική ισορροπία, το πνευματικό στοιχείο και την αρμονία με το περιβάλλον.

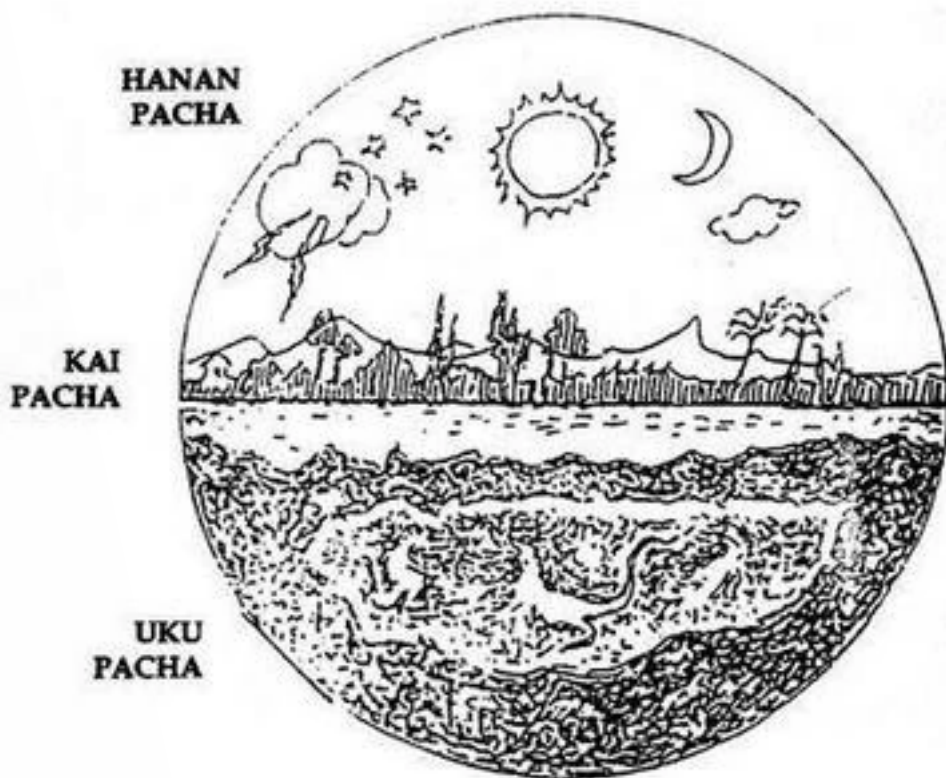
Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός και Κοσμολογική Σημασία

Η δομή του Κούζκο δεν ήταν τυχαία· η πόλη σχεδιάστηκε σύμφωνα με έναν συμβολικό χάρτη, όπου τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά της πόλης αντικατοπτρίζουν την κοσμοθεωρία των Ίνκας. Το Κούζκο είναι οργανωμένο γύρω από έναν άξονα που ευθυγραμμίζεται με τους προσανατολισμούς των ουρανίων σωμάτων, συμβολίζοντας την ένωση του γήινου και του θείου.

Η πόλη είχε σχήμα πούμα, το οποίο για τους Ίνκας ήταν σύμβολο δύναμης και προστασίας. Κάθε τμήμα της αντιπροσώπευε έναν βασικό τομέα της κοσμικής τάξης: το κεφάλι ήταν ο λόφος του Σακσαϊουαμάν, όπου βρισκόταν το επιβλητικό οχυρό, και η ουρά εκτεινόταν προς την άλλη πλευρά της πόλης. Αυτή η ζωντανή «κοσμογραφία» ανέδειξε το Κούζκο ως μικρογραφία του σύμπαντος, ένα σύμβολο της αέναης κυκλικής κίνησης και της ενότητας.

Οι Τρεις Κόσμοι των Ίνκας: Η Πόλη ως Αντανάκλαση της Κοσμολογίας

Η κοσμολογία των Ίνκας βασιζόταν στην ιδέα των τριών κόσμων: ο άνω κόσμος (Hanan Pacha), ο κόσμος της επιφάνειας της γης (Kay Pacha) και ο κάτω κόσμος (Uku Pacha). Το Κούζκο είχε σχεδιαστεί ώστε να ενσωματώνει αυτή

τη δομή, με τη μορφή ορόφων και διαδρόμων που συμβόλιζαν αυτές τις διαστάσεις ύπαρξης. Η πόλη θεωρείτο το κέντρο όπου οι τρεις κόσμοι συναντιούνται και συνδέονται, και αυτή η κοσμολογική δομή αναπαριστούσε τη συνεχή ροή ενέργειας μεταξύ του ανθρώπου, της φύσης και των θεοτήτων.

Ιερά Μνημεία και Χώροι

Ο ναός του Ήλιου, γνωστός ως Κορικάντσα, ήταν το σημαντικότερο θρησκευτικό μνημείο της πόλης. Καλυμμένος με χρυσάφι και αφιερωμένος στον Ίντι, τον θεό Ήλιο, ο Κορικάντσα ήταν το κέντρο λατρείας και σημείο σύνδεσης με το θείο. Οι Ίνκας πίστευαν ότι ο Ίντι προστάτευε την αυτοκρατορία τους και συμβόλιζε την αέναη ροή και αναγέννηση της φύσης. Η αρχιτεκτονική του ναού περιλάμβανε πέτρινα τοιχώματα που ευθυγραμμίζονταν με τα ηλιοστάσια, καθιστώντας τον χώρο αυτόν όχι μόνο ένα ιερό λατρείας, αλλά και ένα είδος ηλιακού ρολογιού και αστρονομικού παρατηρητηρίου.

Το φρούριο του Σακσαΐουαμάν, στην κορυφή ενός λόφου, προστάτευε την πόλη και αποτελούσε ένα στρατηγικό σημείο για την αυτοκρατορία. Η κατασκευή του εντυπωσιάζει μέχρι σήμερα με τους πελώριους λίθους που τοποθετήθηκαν με άψογη ακρίβεια χωρίς τη χρήση κονιάματος, αντανακλώντας την τεχνογνωσία των Ίνκας και τη βαθιά τους γνώση για την αρχιτεκτονική και τη μηχανική.

Ο Στρατηγικός Ρόλος του Σακσαΐουαμάν

Το Σακσαΐουαμάν ήταν ένα επιβλητικό οχυρό πάνω από την πόλη του Κούζκο, που χτίστηκε για να προστατεύει την πρωτεύουσα από επιδρομές. Η τοποθεσία του προσέφερε εξαιρετική θέα στο Κούζκο και στις γύρω περιοχές, ενώ η στιβαρή κατασκευή του με τεράστιους ογκολίθους χωρίς κονίαμα αποτελούσε μια απόδειξη της τεχνολογικής ικανότητας των Ίνκας. Οι τρεις επίπεδες σειρές τειχών ήταν κατασκευασμένες με μαθηματική ακρίβεια, και πιστεύεται ότι το οχυρό έπαιξε επίσης ρόλο σε διάφορες τελετουργίες και εορτές, λειτουργώντας ως σημείο συμβολισμού της δύναμης της αυτοκρατορίας.

Η Πλατεία Αρμάς και η Πολιτική Οργάνωση

Η Πλατεία Αρμάς, εκτός από θρησκευτικό κέντρο, υπήρξε επίσης το πολιτικό κέντρο του Κούζκο. Εκεί λαμβάνονταν οι

σημαντικές αποφάσεις, πραγματοποιούνταν οι τελετές και ήταν ο χώρος όπου γίνονταν συγκεντρώσεις για την αντιμετώπιση κρίσιμων θεμάτων. Η ευθυγράμμιση της πλατείας με τον κοσμικό άξονα αντανακλούσε την πεποίθηση ότι οι πολιτικές αποφάσεις ήταν μέρος μιας ανώτερης κοσμικής τάξης, και ότι ο ηγέτης, ο Σάπα Ίνκα, λειτουργούσε ως ενδιάμεσος μεταξύ του θεϊκού και του ανθρώπινου κόσμου.

Το Υδρολογικό Σύστημα του Κούζκο

Οι Ίνκας είχαν αναπτύξει ένα προηγμένο υδρολογικό σύστημα στο Κούζκο, που αντανακλούσε τη βαθιά τους κατανόηση για τη σημασία του νερού και την ικανότητά τους να το διαχειρίζονται αποτελεσματικά. Στο Κορικάντσα υπήρχαν υδραγωγεία και δεξαμενές, ενώ τα μονοπάτια και τα κανάλια κατεύθυναν το νερό σε διάφορα σημεία της πόλης. Το νερό θεωρείτο ιερό, καθώς συνδεόταν με τη γονιμότητα και τη ζωή, και οι Ίνκας το κατηύθυναν με τέτοιο τρόπο ώστε να συντηρεί τις καλλιέργειες, τους ιερούς χώρους και τους κατοίκους της πόλης.

Η Σχέση της Πόλης με τη Φύση

Οι Ίνκας είχαν βαθιά οικολογική συνείδηση, και το Κούζκο σχεδιάστηκε με τρόπο που να σέβεται το φυσικό τοπίο. Πολλά από τα κτίσματα ήταν κατασκευασμένα με φυσικά υλικά από την περιοχή και ήταν προσαρμοσμένα στην τοπογραφία της. Επιπλέον, η γεωργική ανάπτυξη στα γύρω εδάφη υποστηριζόταν από προηγμένα συστήματα καλλιέργειας και τεχνικές διαχείρισης εδαφών, τα οποία περιλάμβαναν επίπεδες καλλιεργητικές περιοχές (andenes) που αύξαναν την παραγωγικότητα, ελαχιστοποιώντας τη διάβρωση του εδάφους.

Οι Εορτές και οι Τελετουργίες των Ίνκας στο Κούζκο

Οι Ίνκας τελούσαν μεγάλες γιορτές στο Κούζκο για να τιμήσουν τις θεότητες και τις εποχές του χρόνου. Μία από τις πιο σημαντικές γιορτές ήταν το Inti Raymi, η γιορτή του Ήλιου, που γινόταν το χειμερινό ηλιοστάσιο. Κατά τη διάρκεια

αυτής της γιορτής, ο Ίνκα προσέφερε θυσίες και τελούσε ιεροτελεστίες για να ευχαριστήσει τον Ήλιο, ελπίζοντας για καλή σοδειά και ευημερία. Οι τελετές αυτές, που συγκέντρωναν μεγάλο αριθμό κατοίκων, αντανάκλασαν την κοσμολογική σύνδεση της πόλης με τον ήλιο και τις εποχιακές αλλαγές.

Ο Κοινωνικός και Πολιτιστικός Ρόλος του Κούζκο

Ως πρωτεύουσα, το Κούζκο ήταν το κέντρο διοίκησης της αυτοκρατορίας. Στην Πλατεία Αρμάς, συγκεντρώνονταν οι πολιτικές και θρησκευτικές δραστηριότητες, ενώ εδώ λάμβαναν χώρα σημαντικές τελετές και εορτασμοί. Η πλατεία αυτή αντιπροσώπευε το κοσμικό και το θείο στοιχείο και λειτουργούσε ως χώρος συγκέντρωσης για τις μεγάλες γιορτές προς τιμήν του Ίντι.

Οι Ίνκας είχαν οργανώσει το Κούζκο έτσι ώστε οι κάτοικοί του να κατέχουν σημαντικούς ρόλους στην αυτοκρατορία. Υπήρχαν τάξεις ιερέων, στρατιωτικών, αρχιτεκτόνων και

τεχνιτών που ανέλαβαν τον συντονισμό και την ανάπτυξη της αυτοκρατορίας. Το κέντρο της πόλης έφερε το σύστημα ceques, γραμμές που απλώνονταν από το Κορικάντσα και συνδέονταν με ιερούς τόπους, οι οποίοι λειτουργούσαν ως σημεία προσέγγισης μεταξύ του θείου και του γήινου κόσμου.

Η Κατάκτηση και οι Μεταγενέστερες Επιρροές

Η κατάκτηση του Κούζκο από τους Ισπανούς το 1533 ήταν καθοριστική για την πόλη, καθώς η πολιτιστική της κληρονομιά συγκρούστηκε και αναμίχθηκε με την ευρωπαϊκή κουλτούρα. Οι Ισπανοί κατέστρεψαν ιερούς ναούς, όπως τον Κορικάντσα, και έχτισαν πάνω στα θεμέλιά τους εκκλησίες και διοικητικά κτήρια. Αυτή η αρχιτεκτονική ανάμειξη δημιούργησε μια νέα πολιτιστική ταυτότητα που ενσωματώνει τα στοιχεία του παρελθόντος με τις νέες αξίες.

Το Σύγχρονο Κούζκο

Σήμερα, το Κούζκο είναι ένας τόπος με έντονη τουριστική και πολιτιστική σημασία. Οι κάτοικοι της πόλης και οι επισκέπτες απολαμβάνουν τη συνύπαρξη του παλιού και του νέου, αναζητώντας την πνευματική ισορροπία και τη σύνδεση με την πολιτιστική τους κληρονομιά. Τα αρχαία κτίσματα και οι πλατείες συνεχίζουν να αποτελούν σημεία λατρείας και μελέτης

για την ιστορία και την κοσμολογία των Ίνκας, διατηρώντας ζωντανή την ανάγκη για αρμονία με το σύμπαν και το θείο.

Ένα ζωντανό μουσείο που τιμά την ιστορία των Ίνκας και διατηρεί την πολιτιστική κληρονομιά τους ζωντανή. Η πόλη έχει αναγνωριστεί από την UNESCO ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, και τα μνημεία της προσελκύουν επισκέπτες από όλο τον κόσμο. Παράλληλα, η τοπική κοινότητα προσπαθεί να διατηρήσει και να προωθήσει την παράδοση και την αρχαία γλώσσα Κέτσουα, ενώ οι παραδοσιακές γιορτές και τελετές εξακολουθούν να παίζουν σημαντικό ρόλο στην καθημερινή ζωή των κατοίκων, διατηρώντας ζωντανή τη σύνδεση με το ένδοξο παρελθόν της πόλης.

Το Κούζκο είναι, έτσι, ένας διαρκής μάρτυρας του πνεύματος και της κληρονομιάς των Ίνκας, παραμένοντας σύμβολο της ενότητας του παρελθόντος με το παρόν και του ανθρώπινου με το θείο

Βιβλιογραφία

- “The Incas” από τον Terence N. D’Altroy – Blackwell Pub
- “Inca Religion and Customs” από τον Bernabe Cobo - Indigo Chapters
- “The History of the Conquest of Peru” από τον William H. Prescott – Book Jungle
- “The Sacred Landscape of the Incas” από τον David S. Uceda - University of Texas Press
- “Αρχαίοι Πολιτισμοί του Περού”, από τους Γκιλάρντι Α. Φίγκαρες Φ. Πλάνα Γ. – Νέα Ακρόπολη

Machu Picchu

Κείμενο: Χάρης Κληματούδης

ύο λέξεις ξένες, μία ονομασία χλιοειπωμένη, ως τουριστικός προορισμός, μία πρόταση για την επίσκεψή του μέσα σε μία αίθουσα μαθημάτων, μία υπόσχεση που έγινε βίωμα, ένα ταξίδι ζωής.

Μετά από μια σύντομη χρονικά διαμονή στη σύγχρονη πρωτεύουσα του Περού τη Λίμα, πήραμε την πτήση για την ιερή πρωτεύουσα των Ίνκας.

Ήταν ένα ανοιξιάτικο πρωινό, όταν αφήσαμε πίσω μας την αινιγματική - μυστηριακή ατμόσφαιρα του «Ομφαλού της Γης», όπως αποκαλούν οι Περουβιανοί το Cusco, την παλιά πρωτεύουσα των Ίνκας και με ένα μικρό λεωφορείο κατευθυνθήκαμε προς το Ollantaytambo.

Από το σημείο αυτό, επιβιβαστήκαμε σε ένα παραδοσιακό τρένο, το οποίο μας βοήθησε να διαβούμε μια «πύλη», προς ένα ξεχωριστό και διαφορετικό κόσμο.

Το μικρό, αλλά γεμάτο ενέργεια προσωπικό του τρένου, έχοντας πολλαπλούς ρόλους κατά τη διάρκεια της διαδρομής, μας καλωσόρισε με φολκλορικές παραστάσεις. Με την συνοδεία περουβιανής μουσικής, μας αφηγήθηκαν αρχαίους μύθους και εικόνες από τη μυθολογία των προγόνων τους.

Αυτό όμως που με μαγνήτισε ήταν η διαδρομή του τρένου μέσα από τη μαγευτική κοιλάδα, περνώντας σε μικρή σχετικά απόσταση από τα ορμητικά, αλλά γόνιμα νερά του ποταμού Ugubamba. Μου ήταν εξαιρετικά δύσκολο να πάρω το βλέμμα μου από το παράθυρο του βαγονιού. Μια άγρια ομορφιά παρουσιάστηκε μπροστά μου σ' έναν πολύχρωμο καμβά που δημιούργησε η φύση. Ένωθα πως ταξιδεύω σε μια εποχή, που ο χρόνος κυλούσε πιο αργά με τα εντυπωσιακά τοπία να με καθλώνουν μπροστά σ' ένα φαντασμαγορικό θέαμα.

Το σώμα μου ταξίδευε με το τρένο στον χώρο, όμως το μυαλό μου ταξίδευε ταυτόχρονα και στον χρόνο, στο παρελθόν, στην εποχή που μεσουρανούσε η αυτοκρατορία των Ίνκας, πριν από την έλευση των κονκισταδόρες.

Επέστρεψα στο παρόν, όταν η αισθητή επιβράδυνση της ταχύτητας του τρένου σήμανε το τέλος αυτής της μοναδικής διαδρομής. Είχαμε φτάσει στη σύγχρονη κωμόπολη «Machu picchu Pueblo», επίσης γνωστή ως «Aguas Calientes» (θερμά νερά), την πιο κοντινή τοποθεσία στο Machu Picchu.

Από εκεί πήραμε ακόμη ένα τουριστικό λεωφορείο που μας περίμενε, για να μας οδηγήσει σε μια περιπετειώδη ανάβαση σ' ένα στενό, ελικοειδές μονοπάτι, καθώς διέσχιζε την πυκνή τροπική βλάστηση. Φαντάζομαι τις δυσκολίες για τους ανθρώπους εκείνης της εποχής, πριν από πέντε αιώνες να ανηφορίζουν πεζοπόροι αυτά τα δύσβατα μονοπάτια μέσα από μια οργιώδη βλάστηση σε ένα υψόμετρο περίπου 2.550 μέτρων, μέχρι να φτάσουν στα ιερά τους μέρη.

Περίπου σε μισή ώρα φτάσαμε έξω από την είσοδο του αρχαιολογικού χώρου με πολύ κόσμο χωρισμένο σε διάφορες ομάδες που αποτελούνταν από επισκέπτες απ' όλο τον κόσμο. Έχοντας περάσει από τον απαραίτητο έλεγχο στην είσοδο του χώρου συνεχίσαμε την πορεία μας σ' ένα ανηφορικό μονοπάτι με πέτρινα σκαλοπάτια.

Το τοπίο μάς υποδέχτηκε στην αρχή με μια ψιλή βροχή και πυκνά σύννεφα, θέλοντας να παίξει παροδικά κρυφτό με τα ανυπόμονα μάτια και τη λαχτάρα των επισκεπτών. Βρισκόμασταν στα 2.550 μέτρα, παρόλα αυτά ο βρυχηθμός του ποταμού από τη μια και η απίστευτη εικόνα που εμφανίστηκε μπροστά μας από την άλλη ήταν καθηλωτικά.

Ανθρώπινες κατασκευές, εναρμονισμένες μέσα σ' ένα μοναδικό φυσικό περιβάλλον.

Οι Ίνκας, έχτισαν μια πόλη, που μαρτυρά μια αξιοθαύμαστη γνώση αρχιτεκτονικής.

Το πως κατάφεραν να μεταφέρουν και να τοποθετήσουν αυτές τις πέτρες σε ένα τόσο απόκρημνο σημείο παραμένει ένα αίνιγμα που μας καλεί να αναλογιστούμε τη δημιουργικότητα του ανθρώπινου πνεύματος.

Το Machu Picchu -Μάτσου Πίτσου¹ κατασκευάστηκε περίπου στα 1450 από τον αυτοκράτορα των Ίνκα, Pachacutec (Πατσακούτεκ).

Ωστόσο, εγκαταλείφθηκε μυστηριωδώς μόλις 100 χρόνια αργότερα, κατά την ισπανική κατάκτηση του Περού. Το Μάτσου Πίτσου δεν κατακτήθηκε από τους Ισπανούς και δεν καταγράφηκε στις αναφορές τους και η πόλη ξεχάστηκε για αιώνες.²

Έχει χαρακτηριστεί ως Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO από το 1983 και θεωρείται ένα από τα Νέα Επτά (7) Θαύματα του Κόσμου, αναγνωρισμένο για την ιστορική, αρχιτεκτονική και φυσική του σημασία.

Η εντυπωσιακή τοποθεσία, η περίπλοκη κατασκευή και το μυστήριο γύρω από τη χρήση του το καθιστούν έναν από τους πιο φημισμένους αρχαιολογικούς χώρους στον κόσμο. Εξάλλου δεν είναι τυχαίο, πως χαρακτηρίζεται, ως ο «Παρθενώνας της Αμερικανικής Ηπείρου».

Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους η πόλη χωριζόταν σε δυο τομείς, τον αστικό και τον αγροτικό, που τους χωρίζει μια μεγάλη πλατεία.³

Σίγουρα δεν θα προλαβαίναμε να δούμε σε λίγες ώρες όλες τις κατασκευές και τα κτίσματα του αρχαιολογικού χώρου. Σε αυτό έπαιξαν τον ρόλο τους και οι καιρικές συνθήκες της εποχής. Στη διάρκεια της ξενάγησής μας η ψιλή βροχή μετατράπηκε σε καταιγίδα. Ο ξεναγός μας, με ένα μειδίαμα και με τα μάτια στραμμένα στον ουρανό, μας εξήγησε πως η βροχή σε αυτό το ιερό μέρος θεωρείται ευλογία.

Η πορεία μας συνεχίστηκε μέσα από τα πέτρινα μονοπάτια με τον ίδιο ενθουσιασμό και ήταν μοναδική. Ένωθα πως συμμετείχαμε σ' ένα αρχαίο τελετουργικό δρώμενο, όπου ο άνθρωπος ενώνεται με τη φύση μέσα από έναν ιερό χορό μυστηρίου...

Βίωσα το μεγαλείο και την ομορφιά ενός τόπου χτισμένου κυριολεκτικά στα σύννεφα, εκεί όπου ο άνθρωπος ήθελε να παντρέψει σε έναν ιερό γάμο τη γη με τον ουρανό. Μία ακόμα ιδιαίτερη ανθρώπινη δημιουργία μέσα στον χρόνο και τον χώρο, προσπαθώντας να αγγίξει το υπερβατικό.

Σε σύγκριση με άλλα αρχαιολογικά μνημεία και τόπους που έχω επισκεφθεί, το Machu Picchu ξεχωρίζει για την απομόνωσή του σε μία επιβλητική τοποθεσία, την πληθώρα των κτισμάτων σε ένα τόσο μεγάλο υψόμετρο και επίσης για την αίσθηση του μυστηρίου που το περιβάλλει.

Η υπόσχεση που είχα δώσει πριν από αρκετά χρόνια στον εαυτό μου, να το επισκεφτώ, έγινε πλέον μια πραγματικότητα που με σημάδεψε για πάντα. Άφησα πίσω μου τον χώρο με την αίσθηση ότι είχα αγγίξει και ενωθεί έστω για λίγο με κάτι πολύ βαθύ μέσα μου, μια σύνδεση με έναν κόσμο διαφορετικό από τον δικό μου, αλλά ιδιαίτερα ξεχωριστό.

Πιστεύω, πως κάθε συνειδητοποιημένος επισκέπτης μπορεί να αντιληφθεί και να νιώσει την ενέργεια του χώρου, φεύγοντας από αυτό το μέρος μεταμορφωμένος, περισσότερο πλούσιος εσωτερικά με εικόνες ανεξίτηλες και με μια βαθύτερη κατανόηση για την ανθρώπινη δημιουργικότητα και την αστείρευτη ομορφιά της φύσης...

Παραπομπές

1 Το όνομα Μάτσου Πίτσου προέρχεται από τη γλώσσα των Ινκα, τη Κέτσουα (Quechua), και σημαίνει κυριολεκτικά "Αρχαίο Βουνό" ή "Παλιό Βουνό". Μάτσου σημαίνει «παλιό» ή «αρχαίο», Πίτσου σημαίνει «βουνό» ή «κορυφή». Αναφέρεται στην τοποθεσία της πόλης που είναι χτισμένη σε μια απόκρημνη κορυφή των Άνδεων. Ονομάστηκε έτσι λόγω της γεωγραφικής της θέσης, καθώς το Μάτσου Πίτσου βρίσκεται σε μια πλαγιά μεταξύ δύο κορυφών, του Μάτσου Πίτσου και του γειτονικού Χουάινα Πίτσου («Νεαρό Βουνό»).

2 Πατί δεν καταγράφηκε και ποιά ήταν η αιτία που παρέμεινε άγνωστη στον υπόλοιπο κόσμο μέχρι την ανακάλυψή της από τον Hiram Bingham το 1911; Πώς κατάφεραν οι Ινκα να διατηρήσουν την ύπαρξή της κρυφή; Πατί κατασκευάστηκε και ποιος ήταν ο ακριβής σκοπός του.

Ενώ πιστεύεται ότι ήταν μια ιερή πόλη, ένα καταφύγιο για την αριστοκρατία ή ένα κέντρο λατρείας και τελετών, ο ακριβής του ρόλος παραμένει ασαφής. Υπάρχουν περισσότερα από 150 κτίσματα επιβλητικής αρχιτεκτονικής στα οποία συμπεριλαμβάνονται οικίες, ναοί και βωμοί.

3 Ο Αστικός τομέας βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της πόλης και περιλαμβάνει όλα τα τελετουργικά και διοικητικά κτήρια της πόλης μαζί με τα οικήματα, καθώς και τέσσερις πλατείες.

Το Μάτσου Πίτσου έχει αρκετές αστρονομικές ευθυγραμμίσεις. Οι αρχαιολόγοι πιστεύουν ότι ορισμένα κτήρια και τοποθεσίες, όπως το Intihuatana (η «πέτρα του ηλίου»), χρησιμοποιούνταν για παρατηρήσεις των κινήσεων του ηλίου και άλλων αστρονομικών φαινομένων. Αυτή η πέτρα θεωρείται ότι είχε αστρονομικό και θρησκευτικό σκοπό.

Ο Ναός του Ήλιου («Τορέον»), ήταν ένα θρησκευτικό συγκρότημα κτισμάτων με σκοπό τη διενέργεια ιεροτελεστιών και αστρονομικών μετρήσεων.

Οι Ινκα πίστευαν ότι ο Ήλιος ήταν ο δημιουργός όλων των πραγμάτων και ότι οι αυτοκράτορες τους ήταν απευθείας απόγονοι του, γεγονός που ενίσχυε το θρησκευτικό και πολιτικό τους κύρος.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό κτίσμα είναι του συγκροτήματος του Κόνδορα, όπου μια μεγάλη πέτρα είναι λαξευμένη με τέτοιο τρόπο ώστε να θυμίζει τον κόνδορα με τα φτερά του ανοιχτά. Ο κόνδορας ήταν ένα σημαντικό σύμβολο για τους Ινκα, καθώς αντιπροσώπευε τον άνω κόσμο (Hanan Pacha) σύμφωνα με την κοσμολογία τους, τον ουρανό και τον κόσμο των θεών. Επίσης, συνδέονταν με την ελευθερία, τη δύναμη και την επικοινωνία μεταξύ του επίγειου κόσμου και των θεών.

Η Ιερή Πλατεία στο Μάτσου Πίτσου αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς και σεβαστούς χώρους στην αρχαία πόλη των Ινκα, φιλοξενώντας τρία εμβληματικά κτήρια: τον Ναό των Τριών Παραθύρων (Templo de las Tres Ventanas), τον Κυρίως Ναό και τον Ναό του Ιερέα (ή γνωστό και ως Οικία του Ιερέα). Αυτά τα κτήρια αποτελούσαν την καρδιά της θρησκευτικής ζωής στο Μάτσου Πίτσου.

Το υψηλότερο σημείο με κτίσματα στο Μάτσου Πίτσου είναι το Intihuatana, ένα πέτρινο μνημείο που βρίσκεται στην κορυφή της κύριας περιοχής της αρχαίας πόλης. Το Intihuatana είναι ένας λαξευμένος λίθος που πιστεύεται ότι είχε αστρονομικό και θρησκευτικό σκοπό, χρησιμοποιούμενος από τους Ινκα για να μετρήσουν τις ηλιακές κινήσεις και να σηματοδοτήσουν την εαρινή και φθινοπωρινή ισημερία.

Πηγές

- <https://www.in.gr/2021/02/10/plus/photo-gallery/matsou-pitsou-istoria-ton-mnimeion-enos-panarxaiou-politismou/>
- <https://www.iefimerida.gr/stories/inkas-eh-tisan-matsoy-pitsoy-tektonika-rigmata>
- <https://umano.gr/matsou-pitsou-h-arxaia-mysthriodh-pollh-ton-inkas-sto-perou/>
- https://www.huffingtonpost.gr/entry/apokaloeme-to-matsoe-pitsoe-me-lathos-onoma-ya-perissotera-apo-100-chronia_gr_623c6832e4b019fd81384b20

Τσαβίν ντε Ουάνταρ: Μια Πύλη προς το μυστήριο του Αρχαίου Περουβιανού Πολιτισμού

Κείμενο: Παναγιώτης Γιαννακούρας

Το Τσαβίν ντε Ουάνταρ, ένας αρχαιολογικός χώρος φωλιασμένος στις ορεινές περιοχές των Άνδεων στο Περού, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πολιτισμικά και θρησκευτικά κέντρα της αρχαίας Αμερικής. Ο χώρος, που γνώρισε ακμή μεταξύ του 1200 και του 400 π.Χ., βρίσκεται στην καρδιά του πολιτισμού των Τσαβίν — ενός προκολομβιανού πολιτισμού που διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του Ανδικού κόσμου. Ο πολύπλοκος συμβολισμός, η προηγμένη μηχανική και η αινιγματική τέχνη του Τσαβίν αποκαλύπτουν μια εξελιγμένη κοινωνία με εκτεταμένη επιρροή.

Ο πολιτισμός των Τσαβίν αναδύθηκε κατά την περίοδο του Πρώιμου Οριζοντα (ονομάζεται επίσης Διαμορφωτική Περίοδος), περίπου το 900 π.Χ., σε μια εύφορη κοιλάδα ανάμεσα στους ποταμούς Μαρανιόν και Μόσνα. Αυτή η στρατηγική θέση κατέστησε το Τσαβίν ντε Ουάνταρ έναν κεντρικό κόμβο για το εμπόριο και τη θρησκευτική λατρεία. Αρχαιολογικά τεκμήρια υποδηλώνουν ότι ο χώρος χρησίμευε όχι μόνο ως τελετουργικό κέντρο αλλά και ως σταυροδρόμι πολιτισμικών ανταλλαγών ανάμεσα σε παράκτιες, ορεινές και τροπικές περιοχές. Οι Τσαβίν ήταν επιδέξιοι αρχιτέκτονες και τεχνίτες, δημιουργώντας μνημειώδεις λιθόκτιστες δομές και περίτεχνα έργα τέχνης που αντικατοπτρίζουν τις κοσμολογικές τους αντιλήψεις.

Ο πολιτισμός των Τσαβίν θεωρείται συχνά ως ο «Μητρικός Πολιτισμός» των Άνδεων, λόγω της ευρείας επιρροής του στους μεταγενέστερους ανδικούς πολιτισμούς, όπως οι Μότσε, οι Νάσκα και οι Ίνκα. Τα καλλιτεχνικά και αρχιτεκτονικά του στυλ, όπως και οι θρησκευτικές του πρακτικές, έθεσαν τα θεμέλια για πολλές πτυχές του ανδικού πολιτισμού.

Στον πυρήνα της σημασίας του Τσαβίν ντε Ουάνταρ βρίσκεται ο θρησκευτικός του συμβολισμός. Ο χώρος λειτουργούσε ως κέντρο προσκυνήματος, όπου άνθρωποι από διάφορες περιοχές αναζητούσαν πνευματική φώτιση και καθοδήγηση. Η θρησκεία των Τσαβίν ήταν πολυθεϊστική, επικεντρωμένη σε ένα πάνθεον θεοτήτων που αντιπροσώπευαν φυσικές δυνάμεις, όπως το νερό, τη γονιμότητα και το σύμπαν. Αυτοί οι θεοί συχνά απεικονίζονταν ως υβριδικά πλάσματα, συνδυάζοντας χαρακτηριστικά ιαγουάρων, φιδιών και αετών, συμβολίζοντας δύναμη και μεταμόρφωση.

Το ίδιο το συγκρότημα του ναού ήταν σχεδιασμένο ώστε να προκαλεί δέος και μυστήριο. Οι λαβυρινθώδεις διάδρομοι, τα κρυφά δωμάτια και η εξελιγμένη ακουστική μηχανική δημιουργούσαν μια πολυαισθητηριακή πνευματική εμπειρία. Οι ιερείς πιθανότατα χρησιμοποιούσαν αυτά τα στοιχεία για να χειριστούν το φως, τον ήχο και την αισθητηριακή αντίληψη, ενισχύοντας τη ιερότητα του χώρου.

Το Μεγάλο Μαχαίρι, ένα γρανιτένιο μονολιθικό γλυπτό ύψους 4,5 μέτρων, που βρίσκεται στην καρδιά του Παλαιού Ναού, είναι το πιο εμβληματικό τεχνούργημα του Τσαβίν ντε Ουάνταρ. Αυτός ο περίτεχνα σκαλισμένος λίθος απεικονίζει μια θεότητα με άγριο ανθρωπόμορφο πρόσωπο, κοφτερά δόντια και γαμψά νύχια. Τα χαρακτηριστικά του «Λανσόν», όπως ονομάζεται, συνδυάζουν στοιχεία ανθρώπινα, αιλουροειδούς και ερπετού, συμβολίζοντας

την ενοποίηση του επίγειου, του ουράνιου και του κάτω κόσμου.

Το Μεγάλο Μαχαίρι λειτουργούσε ως το κεντρικό σημείο των θρησκευτικών τελετών. Η τοποθέτησή του σε ένα σκοτεινό, στενό δωμάτιο, προσβάσιμο μόνο μέσα από ελικοειδείς διαδρόμους, ενίσχυε τη μυστηριακή του αύρα και αντανακλά τη ιδέα ότι η προσέγγιση του θείου απαιτεί μια εσωτερική διαδρομή. Οι αιγυπτιακές επιγραφές και η περίτεχνη διακόσμησή του αντικατοπτρίζουν την ικανότητα των Τσαβίν να χειρίζονται τον συμβολισμό στην τέχνη και τη βαθιά πνευματική τους σύνδεση με τη φύση και το σύμπαν.

Το Τσαβίν ντε Ουάνταρ αποτελεί απόδειξη της επινοητικότητας των Τσαβίν. Ο χώρος διαθέτει προηγμένα αποχετευτικά συστήματα, με πέτρινα κανάλια που εμπόδιζαν τις πλημμύρες κατά την εποχή των βροχών. Αυτά τα συστήματα δεν καταδεικνύουν μόνο προηγμένες μηχανικές ικανότητες, αλλά συμβαδίζουν και με τον σεβασμό των Τσαβίν προς το νερό ως ζωτική δύναμη.

Η τέχνη του πολιτισμού των Τσαβίν είναι εξίσου εντυπωσιακή. Λιθόγλυπτα, κεραμικά και υφαντά εκθέτουν περίπλοκα γεωμετρικά σχέδια και στιλιζαρισμένες απεικονίσεις θεοτήτων και ζώων. Η επανειλημμένη χρήση δυσμού και συμμετρίας στην τέχνη τους αντικατοπτρίζει μια κοσμοθεωρία που βασιζόταν στην ισορροπία και την αρμονία.

Η επιρροή του Τσαβίν ντε Ουάνταρ επεκτάθηκε πολύ πέρα από την παρακμή του γύρω στο 200 π.Χ. Οι θρησκευτικές και καλλιτεχνικές του παραδόσεις υιοθετήθηκαν και προσαρμόστηκαν από μεταγενέστερους ανδικούς πολιτισμούς, εξασφαλίζοντας την διαχρονική του κληρονομιά. Η ανακήρυξή του σε Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO το 1985 υπογραμμίζει τη σημασία του ως πολιτιστικό και ιστορικό θησαυρό.

Ενδιαφέροντα Στοιχεία

- Η ακουστική σχεδίαση του Τσαβίν ντε Ουάνταρ επέτρεπε την ενίσχυση του ήχου, ώστε οι ιερείς να μπορούν να προβάλλουν τη φωνή τους σαν να μιλούν οι ίδιοι οι θεοί.
- Ο χώρος περιλαμβάνει μια σειρά από λαξευμένα πέτρινα κεφάλια, γνωστά ως «κεφαλές τένον» (tenon heads), που προεξέχουν από τους τοίχους

του ναού. Αυτά τα αλλόκοτα πρόσωπα μπορεί να αντιπροσωπεύουν σαμανικές μεταμορφώσεις.

- Τα καλλιτεχνικά μοτίβα των Τσαβίν συχνά ενσωματώνουν οπτικές ψευδαισθήσεις, όπως διπλές εικόνες που αλλάζουν ανάλογα με την οπτική γωνία του θεατή.
- Το Τσαβίν ντε Ουάνταρ παραμένει ένα συναρπαστικό παράθυρο προς την πνευματική και πολιτιστική ζωή της αρχαίας περουβιανής κοινωνίας. Τα αρχιτεκτονικά θαύματά του, η καλλιτεχνική του τελειότητα και ο βαθύς συμβολισμός του αποκαλύπτουν μια κοινωνία που εκτιμούσε βαθιά τη σύνδεσή της με τον φυσικό και πνευματικό κόσμο. Το Μεγάλο Μαχαίρι ως το επίκεντρο αυτού του αιγυπτιακού χώρου, συνεχίζει να εμπνέει δέος και περιέργεια, προσκαλώντας τους σύγχρονους παρατηρητές να ξεδιπλώσουν τα μυστήρια ενός πολιτισμού που διαμόρφωσε την πορεία της ανδικής ιστορίας.

ΝΑ

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Ποιοί είμαστε:

Η Νέα Ακρόπολη είναι ένας Διεθνής Πολιτιστικός και Φιλοσοφικός Οργανισμός που δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 55 χώρες στον κόσμο και έχει ως σκοπό να ενεργοποιήσει την εσωτερική δύναμη του ατόμου, προωθώντας τον ανθρωπινό πολιτισμό, τον αυθεντικό εθελοντισμό και την πρακτική φιλοσοφία.

Οι 3 αρχές μας

1 - Συναδελφосύνη

Η προώθηση ενός Ιδεώδους παγκόσμιας συναδελφосύνης βασισμένο στο σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, πέρα από τις διαφορές μας, φυλετικές, μορφωτικές, θρησκευτικές, κοινωνικές κ.ά.

2 - Γνώση

Η αγάπη για τη σοφία, η οποία μέσα από τη συγκριτική μελέτη των φιλοσοφιών, θρησκειών, επιστημών και τεχνών, προωθεί τη γνώση για το σύμπαν, τη φύση και τον άνθρωπο.

3 - Ανάπτυξη

Η ανάπτυξη των καλύτερων στοιχείων του ανθρώπου, με την προώθηση και την ένταξή του στη φύση και την κοινωνία, όχι ως απλό παρατηρητή αλλά ως ενεργό συμμετέχοντα σ' έναν κόσμο που χρειάζεται βελτίωση.

Ο στόχος μας

Προτείνουμε ένα Νέο Ανθρωπισμό, μια νέα Φιλοσοφική προσέγγιση του κόσμου και του Εαυτού μας. Νέα και συγχρόνως αρχαία, βασισμένη στη Σοφία του παρελθόντος αλλά προσαρμοσμένη στο σήμερα, στις σύγχρονες ανάγκες μας και με οραματισμό για το μέλλον.

...η
αναζήτηση
της Σοφίας
που γίνεται
τρόπος ζωής
και δίνει
νόημα στην
ύπαρξή
μας

Τι είναι για μας η φιλοσοφία

Η φιλοσοφία είναι η **σοφία της καθημερινής ζωής**. Το να φιλοσοφείς είναι πολύ απλά να είσαι «παρών» στη ζωή, στους άλλους και στον εαυτό σου.

Δεν είναι μια διανοητική προσέγγιση αλλά πάνω απ' όλα ένας τρόπος ζωής προσιτός σε όλους και αποτελείται από την εφαρμογή των διδασκαλιών των σοφών όλων των εποχών.

Γιατί Φιλοσοφία σημαίνει να συνδιαλεγόμαστε με τον εαυτό μας, να ερχόμαστε σε επαφή με ιδέες κι όχι με απόψεις και να κάνουμε **σωστές επιλογές ελεύθερα**.

προσφέρει
το οξυγόνο
της ψυχής,
ένα Όραμα
για να
Είσαι

Τι είναι για μας ο πολιτισμός

Στη Νέα Ακρόπολη αναγνωρίζουμε την ανάγκη να διασώσουμε και να αναπτύξουμε, μέσα από μια ολιστική προσέγγιση, την τέχνη, την επιστήμη, το μυστικισμό και την πολιτική ως την τέχνη της αρμονικής συνύπαρξης. Δεν μαθαίνουμε απλά για κάθε πολιτισμό αλλά **χτίζουμε τον πολιτισμό και την κουλτούρα μέσα στον καθένα**.

Γιατί ο Πολιτισμός διευρύνει την κατανόησή μας για τη ζωή και τον κόσμο και μας φέρνει πιο κοντά στον άνθρωπο μέσα από ένα πνεύμα σεβασμού, αλληλεγγύης και αλληλοκατανόησης.

είναι μια
αυθεντική
στάση
καρδιάς,
ένα κανάλι
Δύναμης
και Ζωής

Τι είναι για μας ο εθελοντισμός

Ο Εθελοντισμός είναι μια **αυθεντική στάση καρδιάς** πέρα από τις μόδες.

Η Νέα Ακρόπολη προσφέρει στην κοινωνία ένα πεδίο μέσα από το οποίο μπορεί ο άνθρωπος αναπτύσσοντας τις αξίες της ένωσης, της αλληλεγγύης, της ανεκτικότητας, της υπευθυνότητας, να οδηγηθεί στη βελτίωση τόσο του εαυτού του όσο και της κοινωνίας στην οποία ζει.

Γιατί το σκοτάδι δεν νικείται με χτυπήματα αλλά με Φως!

Το Ollantaytambo είναι μια ζωντανή απόδειξη του πώς ένας πολιτισμός μπορεί να συνδυάσει την τέχνη, την επιστήμη, την πολιτική και τη θρησκεία σε έναν τόπο μοναδικής σημασίας.

Το Ollantaytambo, ένας από τους σημαντικότερους τόπους του πολιτισμού των Ίνκας, αποτελεί έναν θησαυρό που συνδυάζει πολιτική στρατηγική, αρχιτεκτονική ιδιοφυΐα, πολιτιστική παράδοση και βαθιά φιλοσοφική σκέψη. Χτισμένο στην καρδιά της Ιερής Κοιλιάδας των Άνδεων, είναι ένας τόπος όπου η γεωγραφία και η ανθρώπινη εφευρετικότητα συνυπάρχουν με την πνευματικότητα, τη μυθολογία και τις ιστορικές συγκρούσεις.

Ένας Τόπος Αιώνιας Ζωής

Το Ollantaytambo δεν είναι απλώς ένας αρχαιολογικός χώρος αλλά και μια ζωντανή πόλη που κατοικείται από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Οι σύγχρονοι κάτοικοι, απόγονοι των Ίνκας, συνεχίζουν να διατηρούν παραδόσεις αιώνων, όπως η γλώσσα κέτσουα, οι αγροτικές πρακτικές και οι θρησκευτικές τελετουργίες.

Στα στενά, λιθόστρωτα σοκάκια της πόλης, ο επισκέπτης μπορεί να παρατηρήσει τα σπίτια που χτίστηκαν στις αρχικές βάσεις παλαιότερων σπιτιών των Ίνκας, αποδεικνύοντας την ανθεκτικότητα και τη συνέχεια του πολιτισμού.

Ο Θρύλος του Πολεμιστή Ollanta

Η πόλη παίρνει το όνομά της από τον Ollanta, έναν μυθικό ήρωα που ενσαρκώνει την έννοια της επανάστασης και της αφοσίωσης. Σύμφωνα με τον θρύλο, ο Ollanta, ένας γενναίος πολεμιστής, ερωτεύτηκε την Kusi Qoyllur, την κόρη του αυτοκράτορα Pachacuti. Ο έρωτάς τους όμως ήταν απαγορευμένος, καθώς ο Ollanta δεν ανήκε στη βασιλική τάξη.

Ο Ollanta επαναστάτησε ενάντια στην αυτοκρατορική εξουσία, οχυρώνοντας το Ollantaytambo και αντέχοντας στις επιθέσεις του αυτοκράτορα. Παρόλο που τελικά αιχμαλωτίστηκε, ο θρύλος λέει ότι ο Pachacuti, συγκινημένος από την αφοσίωση του Ollanta και την αγάπη του για την κόρη του, τον συγχώρεσε και του επέτρεψε να παντρευτεί την αγαπημένη του. Ο μύθος αυτός αντικατοπτρίζει τις συγκρούσεις ανάμεσα στην προσωπική επιθυμία και την αυστηρή κοσμική τάξη, προσφέροντας ένα παράδειγμα συμφιλίωσης και εξιλέωσης.

Η Σημασία της Πόλης στην Ιστορία της Αντίστασης

Το Ollantaytambo έγινε γνωστό ως το τελευταίο προπύργιο των Ίνκας κατά των Ισπανών. Το 1536, ο Manco Inca ηγήθηκε μιας από τις πιο διάσημες νίκες των Ίνκας ενάντια στους Ισπανούς κατακτητές.

Η Μάχη στο Ollantaytambo

Ο Manco Inca χρησιμοποίησε τα φυσικά χαρακτηριστικά της πόλης και το υδραυλικό της σύστημα για να πλημμυρίσει την

κοιλάδα και να καθυστερήσει τους Ισπανούς. Αν και τελικά αναγκάστηκε να υποχωρήσει, η μάχη αυτή αναδεικνύει την ανθεκτικότητα και την ευφυΐα των Ίνκας.

Η στρατιωτική σημασία του Ollantaytambo δοκιμάστηκε έντονα κατά την Ισπανική κατάκτηση. Ο Manco Inca, εκμεταλλευόμενος τη φυσική οχύρωση και τη στρατηγική του τοποθεσία, κατάφερε να αποκρούσει τις δυνάμεις του Hernando Pizarro το 1537.

Χρησιμοποιώντας τα προηγμένα αρδευτικά συστήματα της περιοχής, πλημμύρισε την κοιλάδα, δημιουργώντας μια αξεπέραστη φυσική παγίδα για τους Ισπανούς. Αυτή η νίκη, αν και προσωρινή, ενίσχυσε τη φήμη του Ollantaytambo ως σύμβολο της αντίστασης και της εφευρετικότητας.

Παρά την τελική πτώση της αυτοκρατορίας των Ίνκας, οι μνήμες αυτών των μαχών παραμένουν ζωντανές, υπενθυμίζοντας την ανθεκτικότητα και το πνεύμα μάχης.

Φιλοσοφία και Συμβολισμός στην Αρχιτεκτονική

Η αρχιτεκτονική του Ollantaytambo αντικατοπτρίζει την κοσμοθεωρία των Ίνκας, οι οποίοι πίστευαν στη συμπληρωματικότητα και την ισορροπία. Η διάταξη των

κτηρίων και των αναβαθμίδων ενσωματώνεται πλήρως στο τοπίο, ενισχύοντας την πεποίθηση ότι ο άνθρωπος πρέπει να συνεργάζεται με τη φύση, όχι να την κατακτά.

Τα γεωμετρικά μοτίβα και οι ευθυγραμμίσεις του Ollantaytambo δεν είναι τυχαία. Αντικατοπτρίζουν την πεποίθηση των Ίνκας ότι κάθε πράξη έχει αντίκτυπο, τόσο στον υλικό όσο και στον πνευματικό κόσμο. Αυτή η σύνδεση με το σύμπαν αντικατοπτρίζει την έννοια της "Ayni", της αμοιβαιότητας, που ήταν θεμελιώδης αρχή στην κοινωνία τους.

Θεοί και Σύμβολα: Οι Ιερές Δυνάμεις του Ollantaytambo

Οι μύθοι γύρω από το Ollantaytambo ξεκινούν από τον ίδιο τον δημιουργό θεό των Ίνκας, τον Viracocha. Σύμφωνα με την παράδοση, ο Viracocha περιπλανιόταν στα βουνά των Άνδεων, δημιουργώντας τον κόσμο και δίνοντας ζωή στους πρώτους ανθρώπους. Πιστεύεται ότι στο Ollantaytambo, ο θεός σταμάτησε για να αφήσει το στίγμα του, ευλογώντας τη γη και τους κατοίκους της με σοφία και δύναμη.

Το Ollantaytambo θεωρούνταν από τους Ίνκας ένας ιερός τόπος με μεταφυσική δύναμη. Οι θεοί και τα φυσικά στοιχεία συνδέονταν αρμονικά, δημιουργώντας μια κοσμική ισορροπία.

Οι Ίνκας πίστευαν ότι το Ollantaytambo ήταν ένας από τους κόμβους της "Ceque", της ιερής γεωγραφίας που συνέδεε όλους τους σημαντικούς τόπους της αυτοκρατορίας.

Τα Ιερά Σύμβολα στο Τοπίο

Οι Ίνκας έβλεπαν τη φύση όχι μόνο ως χώρο εκμετάλλευσης αλλά και ως ιερό πεδίο επικοινωνίας με τους θεούς. Στο Ollantaytambo, οι ντόπιοι πιστεύουν ότι τα βουνά γύρω από την πόλη έχουν σχηματισμούς που απεικονίζουν ιερές φιγούρες:

Ο Βράχος του Tunupa: Ένας σχηματισμός που λέγεται ότι μοιάζει με τον Tunupa, έναν προφήτη και μυθικό ήρωα.

Ο βράχος Tunupa, ένας φυσικός σχηματισμός στο βουνό απέναντι από την κύρια πόλη του Ollantaytambo, λέγεται ότι απεικονίζει το πρόσωπο του Tunupa, ενός θρυλικού προφήτη και θεϊκής φιγούρας στην κοσμολογία των Άνδεων.

Ο Tunupa αναφέρεται σε μύθους ως ένας από τους σημαντικούς θεούς ή ημίθεους που περιπλανήθηκαν στις Άνδεις, διδάσκοντας στους ανθρώπους τη γνώση της γεωργίας, της υφαντουργίας και της αρμονικής ζωής με τη φύση. Σε κάποιες παραδόσεις, συγχέεται ή συνδέεται με τον Viracocha, τον δημιουργό-θεό των Ίνκας. Λέγεται ότι ο Tunupa πέρασε

από την Ιερή Κοιλάδα, αφήνοντας τη θεϊκή του ενέργεια στο τοπίο.

Το Πρόσωπο του Άντρα στο Βράχο: Μια φυσική διαμόρφωση που μοιάζει με ανθρώπινο πρόσωπο, θεωρούμενο από τους Ίνκας ως πνεύμα-προστάτη της περιοχής.

Από συγκεκριμένη οπτική γωνία, ο σχηματισμός μοιάζει με ένα πρόσωπο που κοιτάζει τον ουρανό, με έντονα χαρακτηριστικά, όπως τη μύτη και το στόμα. Για τους Ίνκας, αυτός ο σχηματισμός δεν ήταν τυχαίος. Θεωρούσαν ότι ήταν σημάδι της παρουσίας του θεού, ο οποίος τους παρακολουθούσε και τους προστάτευε.

Σύμφωνα με τους ντόπιους, αυτό το πρόσωπο ανήκει σε έναν ιερέα ή αρχηγό των Ίνκας, που έδωσε την ψυχή του για να προστατεύσει την κοινότητα από εισβολείς.

Άλλοι μύθοι λένε ότι είναι το πρόσωπο ενός πνεύματος-προστάτη, που εκδηλώνεται στους βράχους για να υπενθυμίσει τη σύνδεση του λαού με τους προγόνους και τους θεούς.

Οι Αποθήκες: Το Κλειδί της Επιβίωσης

Στους απόκρημνους λόφους γύρω από το Ollantaytambo βρίσκονται οι περίφημες qullqas (αποθήκες), οι οποίες σχεδιάστηκαν με αξιοθαύμαστη ευφυΐα για να εξασφαλίσουν την αποθήκευση τροφίμων σε μεγάλες ποσότητες.

Οι αποθήκες τοποθετήθηκαν σε υψηλά σημεία για να εκμεταλλευτούν τους ψυχρούς ανέμους των Άνδεων, λειτουργώντας ως φυσικά "ψυγεία". Οι Ίνκας χρησιμοποιούσαν αυτές τις κατασκευές για τη συντήρηση καλαμποκιού, πατάτας και κινόα, εξασφαλίζοντας την τροφή της κοινότητας ακόμα και σε περιόδους κρίσης.

Αυτό το σύστημα δεν ήταν μόνο δείγμα οικονομικής διαχείρισης αλλά και κοινωνικής αλληλεγγύης, καθώς τα αποθηκευμένα τρόφιμα διανέμονταν δίκαια σε περιόδους πείνας ή πολέμου. Η ύπαρξη των αποθηκών υπογραμμίζει τη διοικητική οργάνωση και τη μακρόπνοη σκέψη της αυτοκρατορίας των Ίνκας, καθώς και την ικανότητά της να προσαρμόζεται στο απαιτητικό περιβάλλον των Άνδεων.

Οι Μονόλιθοι: Μυστήριο και Ιερότητα

Το Ollantaytambo είναι γεμάτο από επιβλητικούς μονόλιθους, οι οποίοι αποτελούν τόσο αρχιτεκτονικά θαύματα όσο και πνευματικά σύμβολα.

Ο Τεράστιος Μονόλιθος του Ναού του Ήλιου

Ο Ναός του Ήλιου, το πιο εντυπωσιακό μνημείο του Ollantaytambo, περιλαμβάνει γιγάντιους μονόλιθους, μερικοί από τους οποίους ζυγίζουν δεκάδες τόνους. Οι λίθοι αυτοί προέρχονταν από λατομεία αρκετά χιλιόμετρα μακριά και το πως μεταφέρθηκαν, παραμένει ένα τεχνολογικό μυστήριο.

Η διάταξη των μονόλιθων δεν ήταν τυχαία. Πολλοί από αυτούς ευθυγραμμίζονται με αστρονομικά φαινόμενα, όπως τα ηλιοστάσια, ενισχύοντας την πεποίθηση ότι ο ναός λειτουργούσε ως αστρονομικό παρατηρητήριο και κέντρο θρησκευτικών τελετών. Η εξαιρετική ακρίβεια στην τοποθέτησή τους δείχνει ότι οι Ίνκας είχαν αναπτύξει προηγμένες γνώσεις στη μηχανική, την αστρονομία και τη γεωμετρία.

Η Συμβολική Διάταξη της Πόλης

Το Ollantaytambo σχεδιάστηκε με βάση την κοσμοθεωρία των Ίνκας, σύμφωνα με την οποία ο κόσμος είναι μια αλληλένδετη ολότητα. Η διάταξη των κτηρίων, των αναβαθμίδων και των ιερών χώρων σχηματίζει γεωμετρικά μοτίβα που ευθυγραμμίζονται με τα βουνά και τα αστέρια.

Η Σχέση με το Τοπίο

Το Ollantaytambo δεν κατασκευάστηκε για να κυριαρχήσει πάνω στο τοπίο αλλά για να ενσωματωθεί σε αυτό. Οι Ίνκας θεωρούσαν τα βουνά, τα ποτάμια και τις πέτρες ιερές και τις αντιμετώπιζαν ως ζωντανές οντότητες. Η πόλη σχεδιάστηκε έτσι ώστε να διατηρεί την ισορροπία ανάμεσα στον άνθρωπο και τη φύση, μια φιλοσοφία που αντικατοπτρίζεται σε όλη την αρχιτεκτονική τους.

Πολλά από αυτά τα σχήματα εντοπίζονται σε πέτρες που έχουν στρατηγικά τοποθετηθεί έτσι ώστε να αντανακλούν το

φως του ήλιου ή τη σκιά των βουνών, δημιουργώντας ένα είδος "φωτεινού ημερολογίου". Αυτά τα ημερολόγια χρησιμοποιούν για τη μέτρηση του χρόνου, τη ρύθμιση των τελετών και την κατανόηση της φυσικής τάξης.

Ένας Κόμβος Μύθου και Πραγματικότητας

Το Ollantaytambo, με τις αποθήκες του, τους μονόλιθους και τα σύμβολά του, δεν είναι μόνο ένας τόπος ιστορικής και αρχιτεκτονικής σημασίας αλλά και ένας χώρος βαθιάς πνευματικότητας. Είναι ένας χώρος όπου ο μύθος και η πραγματικότητα ενώνονται, αναδεικνύοντας τις ιδέες, τις γνώσεις και τις πεποιθήσεις ενός πολιτισμού που κατάφερε να συνδέσει τον υλικό με τον πνευματικό κόσμο.

Το Ollantaytambo Σήμερα

Σήμερα η πόλη Ollantaytambo είναι μία από τις πιο άθικτες πόλεις Inca.

Είναι μία από τις ελάχιστες πόλεις των Ίνκας που συνεχίζουν να κατοικούνται από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Οι δρόμοι, τα σπίτια και τα συστήματα ύδρευσης της εποχής των Ίνκας εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται από τους ντόπιους, αποτελώντας μια ζωντανή κληρονομιά της αυτοκρατορίας.

Σήμερα, είναι ένα ζωντανό κομμάτι της ιστορίας όπου μπορείτε να ακούσετε τους ήχους του παρελθόντος σε κάθε πέτρα και δρόμο.

Το Ollantaytambo δεν είναι μόνο ένας αρχαιολογικός χώρος αλλά ένα ζωντανό σύμβολο της σύνδεσης του ανθρώπου με τη φύση, τους θεούς και την ιστορία. Είναι ένας τόπος όπου το παρελθόν συνεχίζει να επηρεάζει το παρόν, υπενθυμίζοντας μας τις βαθιές ρίζες της ανθρώπινης δημιουργίας.

Όταν ο μυθικός Μανκο Qharaq, απεσταλμένος του Inti (ο θεός του Ήλιου)¹, χτύπησε το ραβδί του στη γη του Cuzco (βλ. σχετικό άρθρο στο ίδιο τεύχος) και αυτό βυθίστηκε στο χώμα, ανακαλύφθηκε μία νέα πατρίδα για έναν νέος πολιτισμός. Έτσι, αυτή η κοιλάδα στην οροσειρά των Άνδεων, σε ύψος 3.400 μέτρων, εξελίχθηκε σε γεωγραφικό, πολιτικό, πολιτιστικό, γλωσσικό, οικονομικό, στρατιωτικό και, φυσικά, θρησκευτικό κέντρο², όπου ενώνονταν όλες οι θρησκείες του Νότιου Ειρηνικού. Εκεί έλαμψε ο μεγαλύτερος ναός της Αυτοκρατορίας των Inka, η Qorikancha, το κόσμημα του στέμματος της πρωτεύουσας: μία ιστορία πολιτικής θέλησης, θρησκευτικού συγκρητισμού, προηγμένης επιστήμης και τεχνικής μεγαουργίας!

Ο Pedro Cieza de León, αποικιοκράτης (conquistador) χρονικογράφος του 16ου αι., περιγράφοντας τον χρυσό του ναού στα "Χρονικά του Περού", αναφέρει ότι *"πολλά ακόμη θα μπορούσα να πω για αυτόν τον ναό, τα οποία παραλείπω [...] δεν θα ασχοληθώ περαιτέρω με το ασήμι, τα chaquiras [κοσμήματα με χάντρες], τα φτερά από χρυσό και άλλα πράγματα, τα οποία, αν καταγράψω, δεν θα με πιστέψουν"*. Επίσης, ο Pedro Sarmiento de Gamboa γράφει στο βιβλίο του "Ιστορία των Ίνκα" (1572): *"Όσοι από εμάς την έχουν δει... ένωσαν δέος με την ομοιομορφία και την ομορφιά της"*.

Ο Ομφαλός του Κόσμου (Ιερή Γεωγραφία)

Με βάση το σύστημα siq'i (cheque), από το Cuzco ξεκινούσε μια σειρά από τελετουργικά μονοπάτια, που οδηγούσαν σε όλη την αυτοκρατορία (σαν τις ακτίνες του ήλιου, με τον ναό στο κέντρο). Στην ίδια την πόλη, η τοποθεσία του ναού επίσης δεν είναι τυχαία. Καθώς το Cuzco αναπαριστούσε έναν ιαγούαρο, η ουρά ήταν η Qorikancha και η κεφαλή το δεύτερο ιερότερο μέρος ονόματι Saqsaywaman. Επιπλέον, στο σημείο συγκλίνουν οι δύο ποταμοί και οι τέσσερις μεγάλοι δρόμοι, που διαιρούσαν την πόλη σε τέσσερα τμήματα, όσες και οι κατευθύνσεις του ορίζοντα (παρόμοια χωριζόταν όλη η επικράτεια). Φυσικά, το ίδιο ισχύει για τη σχέση του ναού με τον ουρανό, αφού λειτουργούσε ως γιγάντιο ημερολόγιο (ευθυγραμμίσεις με ηλιοστάσια και ισημερίες).

Ο ναός μάλλον είχε χτιστεί νωρίτερα τον 13ο αι., από τους Ayarmacas³. Η αρχική ονομασία ήταν Inti-kancha, που σημαίνει περίβολος/αυλή ή ανάκτορο του Inti ή Inti-wasi, δηλαδή Οίκος του Ήλιου. Ωστόσο, έφτασε στη μεγαλύτερη δόξα του δύο αιώνες αργότερα, χάρη στον 9ο Inka (Αυτοκράτορα) Pachakuteq (Pachacuti Inka Yupanqui), που τον εξωράισε με χρυσό, ασήμι και πολύτιμους λίθους, οπότε μετονομάστηκε (quri=χρυσός). Αφιερωμένος στον ήλιο, λοιπόν, μεγάλο τμήμα του ήταν επικαλυμμένο με χρυσό (ο ιδρώτας του ήλιου), αντανακλώντας το φως την ημέρα, αλλά και τη νύχτα.

Στην πραγματικότητα, πρόκειται για σύμπλεγμα, καθώς περιλαμβάνει: τον κύριο ναό του Ήλιου, δευτερεύοντες ναούς για τη Σελήνη, την Αφροδίτη & τους Αστέρες, τον Κερανό/την Αστραπή/τη Βροντή (ενιαία θεότητα) και το Ουράνιο

Τόξο, δηλαδή σύνολο από 5 Ναούς, όπως επίσης 5 Πηγές (αναβρυτήρια), καθώς και τους Ηλιακούς Κήπους.

Τα μυστικά της πέτρας

Ο ινκαϊκός πολιτισμός δεν γνώριζε το διαμάντι ούτε τον σίδηρο, μόνο τον χαλκό και τον μπρούντζο, όμως αυτά τα μέταλλα δεν είναι αρκετά σκληρά, για να λαξεύσουν πέτρες όπως ο γρανίτης, ο βασάλτης και ο διορίτης και ούτε φαίνεται να έχουν σμιλευτεί με άμμο (σημειωτέο δεν χρησιμοποιούσαν πέτρες με ατέλειες). Προφορικές παραδόσεις -μη αποδεκτές ακαδημαϊκά- αναφέρουν ότι χρησιμοποιούσαν ένα μίγμα βοτάνων ("jorcha") για τη λείανση της πέτρας... Επίσης, η μεταξύ τους προσαρμογή είναι αξιοθαύμαστη, ώστε δεν επιτρέπει ούτε τη διέλευση μίας λεπίδας και, μάλιστα, χωρίς χρήση κονιάματος. Τέλος, δεν έχουμε στοιχεία ότι είχαν ανακαλύψει τον τροχό, επομένως ένα άλλο μυστήριο είναι η μεταφορά τους, που μπορεί να ζύγιζαν πάνω από 100 τόνους, συχνά από μακρινά λατομεία, στα ψηλά και δύσβατα εδάφη της οροσειράς τους. Πάλι από την προφορική παράδοση,

μαθαίνουμε ότι οι ιερείς-μάγοι⁴ μπορούσαν να ελαφρύνουν το βάρος τους...

Σε κάθε περίπτωση, ακόμη δεν έχουμε κατανοήσει την απaráμμηλη δεξιοτεχνία τοιχοποιία τους: "Όλο το κτήριο έχει εξαιρετική λιθοδομή [...] οι πέτρες είναι τόσο καλά κατεργασμένες, που δεν μπορεί κανείς να δει κάποιο υλικό ένωσης ανάμεσά τους. Σε όλη την Ισπανία, δεν έχω δει κάτι που να μπορεί να συγκριθεί [...] εκτός ίσως από [αναφέρει δύο κτήρια] παρόλα αυτά [τα ινκαϊκά] είναι τα καλύτερα [...] οι πέτρες είναι τόσο θαυμάσια κατεργασμένες και τοποθετημένες με τόσο μεγάλη αγγίνοια", αναφέρει ο P. Cieza de León.

Αρχιτεκτονικά, οι τοίχοι παρουσιάζουν "φθίνουσα" κατακόρυφη δομή. Ως εκ τούτου, στη βάση είναι παχύτεροι και έχουν κλίση προς το εσωτερικό. Επίσης, οι κόγχες για τις πόρτες και τα παράθυρα είναι τραπεζοειδείς (με το βαρύτερο μέρος προς τα κάτω), ενώ στη διατομή υπάρχουν μπρούτζινοι σφιγκτήρες σχήματος «Η». Όλα αυτά ως πρόνοια για τον κίνδυνο οριζόντιων μετατοπίσεων (αντι-σεισμική προστασία).

Ένα σπίτι για κάθε αστέρι (το ινκαϊκό πάνθεο) Ο Ναός του Ήλιου

Ο Inti παρουσιάζεται ως θεότητα της Τάξης, που κυβερνά την 5η Εποχή. Η διαδοχή του Θερινού Ήλιου & του Χειμερινού Ήλιου (ηλιοστάσια) συμβόλιζε τη δύναμη της ανανέωσης και της διαίωσης, που εξακολουθούν χάρη στις τελετουργίες των ανθρώπων. Μεσάζοντας ανάμεσα στον Ήλιο και τους Ανθρώπους είναι ο Inka (Αυτοκράτορας) και κάθε λάθος του μπορεί να είναι ολέθριο για όλο το βασίλειο...

Ένας άλλος Ισπανός χρονικογράφος, ο Garcilaso de la Vega, αναφέρει πως ο ναός ήταν εξ ολοκλήρου καλυμμένος με χρυσό. Επίσης, υπήρχε ένας πελώριος χρυσός δίσκος που απεικόνιζε ένα πρόσωπο με ακτίνες και φλόγες. Αυτό το ηλιακό

σύμβολο κάλυπτε ολόκληρη την πρόσοψη του ναού και φώτιζε τους υπόλοιπους χώρους, ενώ στο θερινό ηλιοστάσιο (21 Δεκεμβρίου) αποκαλυπτόταν ένα ιερό μέρος, όπου η είσοδος επιτρεπόταν μόνο στον αυτοκράτορα.

Σύμφωνα με τον μύθο, όταν ο Ήλιος έπαψε να ζει με τους Ανθρώπους, άφησε στη Γη την κόρη του (τη φωτιά), που έπρεπε να τη φροντίζουν (να την κρατούν αναμμένη). Κάθε χρόνο, όμως, στις 20 Ιουνίου (παραμονή χειμερινού ηλιοστασίου), όλες οι φλόγες στην αυτοκρατορία έσβηναν. Την επόμενη αυγή, το ιερατείο της Qorikancha άναβε ξανά τη φωτιά τελετουργικά στο Saqsaywaman, με τις ακτίνες του ήλιου⁵. Αμέσως μετά, τέσσερις δρομείς ξεκινούσαν, για να μεταλαμπαδεύσουν το νέο φως σε όλους...

Ο ηλιακός δίσκος πλαισιωνόταν από "Mallki", τις μούμιες των βασιλιάδων, σε εμβρυακή στάση, με σειρά αρχαιότητας. Από τα όργανα που αφαιρούνταν κατά τη διαδικασία, η καρδιά καιγόταν και οι στάχτες φυλάσσονταν στο Panchao, ένα άγαλμα του Ήλιου με τη μορφή παιδιού, που κάθε μέρα έβγαινε από τον ναό, για να κοιτάξει την ανατολή (σύμβολα ανανέωσης)⁶. Η εμβρυακή στάση των νεκρών (βαλσαμωμένων ή μη) αποσκοπούσε στην αναγέννηση: "αν σπείρουμε νεκρά όντα, θα θερίσουμε ζωντανά" (ο τάφος γινόταν λίκνο). Αν κάποιος ήταν καλός, μετά το ταξίδι στον Ουρανό, θα επέστρεφε στη Γη ως κάτι καλό...

Ο Ναός της Σελήνης

Η Mama-Quilla ήταν αδελφή και σύζυγος του Ήλιου, προστάτιδα των γυναικών. Ο ναός ήταν τοποθετημένος στην ανατολική πλευρά του και πιστεύεται ότι ήταν επικαλυμμένος με ασήμι (τα δάκρυα της σελήνης). Αντίστοιχα, υπήρχε μία συμβολική αναπαράσταση του φεγγαριού, ενώ εδώ "διέμεναν" ταριχευμένες οι Qoga (βασιλίσσες).

Ο Ναός της Αφροδίτης (Ch'aska) και των Αστρων

Τα αστέρια ήταν πολύ σημαντικά για την αγροτική κοινωνία των Inka, γιατί χάρη σε αυτά πρόέβλεπαν τα καιρικά φαινόμενα. Ανατολικά του προηγούμενου ναού, διέθετε μία αξιοπερίεργη είσοδο, με διπλό άνοιγμα και 14 γωνίες. Όπως και οι άλλοι ναοί, δεν υπολειπόταν σε πολύτιμα μέταλλα και λίθους, ενώ έχουν βρεθεί και υπολείμματα σκελετών από τις

χαρακτηριστικές καμηλίδες της Νότιας Αμερικής. Στην οροφή, υπήρχαν αλληγορίες αστερισμών, με καθένα να συμβολίζεται από ένα ζώο. Όλα τα πράγματα είχαν το ουράνιο αντίστοιχό τους, που τα προστάτευε και τα εξέλισσε⁷... Μάλιστα, πρόκειται για έναν από τους λίγους πολιτισμούς, που αναγνώριζαν αστερισμούς και στο σκοτάδι (ανάμεσα στα άστρα), γεγονός που αποκαλύπτει την προηγμένη επιστήμη τους.

Το σημαντικότερο στοιχείο του ναού ήταν μία πλάκα 10Χ8 μέτρα (κυρίως χρυσή, με βάρος περισσότερο από έναν τόνο), όπου αναπαρίστατο η κοσμογονία κατά τους πολιτισμούς των Άνδεων. Το αρχικό έργο χυτεύτηκε⁸, επομένως, έχουν διασωθεί μόνο αντίγραφα άγνωστης αξιοπιστίας. Πιθανότατα, μεταξύ άλλων απεικονίζονταν: ο αστερισμός του Ωρίωνα (Ιαγουάρος), το Κοσμικό Αυγό (ο Wiraqocha), ο Inti, η Quilla, η Ch'asqa διπλή (η χαραυγή και το δειλινό), οι Πλειάδες, ο σταυρός των Άνδεων Chakana ως ο αστερισμός του Σταυρού του Νότου (βλ. σχετικό άρθρο στο ίδιο τεύχος), ο Illara (Κεραυνός), το K'uychi (Ουράνιο Τόξο), Τα Ιερά Όρη (τρία), όπου ζουν τα apus (πνεύματα), η Pachamama, ο Ιερός Ποταμός (Willkamayu), το Ανθρώπινο Βασίλειο, το Ζωικό Βασίλειο, το Φυτικό Βασίλειο, το Ορυκτό Βασίλειο κ.ά.

Ο Ναός του Κεραυνού & Ο Ναός του Ουράνιου Τόξου

Ιδιαίτερα σεβαστή θεότητα, ο Illara, το ουράνιο πρότυπο του Πολεμιστή, προστάτευε τον πόλεμο, αλλά τον επικαλούνταν και στην ειρήνη, γιατί γονιμοποιούσε τη γη, ως βροχοποιός. Η

ανθρωποθυσία ήταν θεσμός (carasocha) και εικάζεται ότι σε μία περίπτωση -αφού το νεαρό παιδί είχε ναρκωθεί, κατά το τυπικό, ώστε να είναι αναίσθητο όταν επέλθει ο θάνατος- υπήρχε μία μεταλλική πλάκα επάνω του, ώστε να κεραυνοβοληθεί. Ο θεός εμφανιζόταν με τρεις όψεις (αστραπή-βροντή-κεραυνός), για αυτό ο ναός διέθετε τρεις θύρες. Απέναντι από τον Ναό των Άστρων, διέθετε δύο πανομοιότυπα παράθυρα, ακριβώς στην ίδια θέση στους αντικρουστούς τοίχους.

Το K'uyichi, το Ουράνιο Τόξο, μία άλλη σημαντική θεότητα για τους Inka, αφού άλλωστε υιοθέτησαν τα επτά χρώματά του στο λάβαρο της πρωτεύουσας. Όταν εμφανιζόταν, ως αγγελιοφόρος του ουρανού, πίστευαν ότι ο θεός απαιτούσε κάτι. Έτσι, πρόσφεραν ό,τι έκαναν εκείνη τη στιγμή, για παράδειγμα, αν μαγείρευαν, έδιναν την πρώτη τροφή⁹... Ο ναός αυτός, δυτικά του Ναού του Κεραυνού, διέθετε επίσης ένα παράθυρο ακριβώς όπως τα δύο προαναφερθέντα.

Οι Πηγές & Οι Κήποι

Καθαρό νερό¹⁰ έρεε από πέντε κατασκευές (συντριβάνια) τελετουργικού χαρακτήρα, η υπόγεια προέλευση του οποίου φυλασσόταν μυστική. Πριν τον ναό, εξαγνίζαν τα πόδια τους (παρελθόν, από πού έρχομαι), τα χέρια τους (παρόν, τι κάνω τώρα) και το κεφάλι τους (μέλλον, τι σκέφτομαι), άρα τον χώρο τους (σώμα) σε όλο το φάσμα του χρόνου... Επίσης, ανάμεσα στους ναούς του Κεραυνού και του Ουράνιου Τόξου, υπήρχαν στο έδαφος τρία κανάλια, για την άρδευση των νερών (αντιπλημμυρικά), όπως και σε πολλά άλλα σημεία. Ωστόσο, στα

συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα πειράματα του Augusto León Barandiarán, αν κανείς προσαρτήσει ένα μουσικό όργανο, ακούγονται οι νότες ρε - λα - σολ. Τέλος, ο πλούτος και η ομορφιά των κήπων (πιθανά αφιερωμένοι στον Wiraqocha), για άλλη μία φορά, είχε καταπλήξει τους κατακτητές (ίσως περισσότερο από τους ναούς), με τα πολυάριθμα αντίγραφα από την τοπική χλωρίδα και πανίδα -από έντομα ως θηλαστικά και από μικροσκοπικά άνθη μέχρι δέντρα, καθώς και αγάλματα φυσικού μεγέθους, περίτεχνα κατασκευασμένα από χρυσό, ασήμι και άλλα πολύτιμα υλικά.

Η μαύρη στροφή της ιστορίας

Οι εσωτερικές πολιτικές συγκρούσεις και οι επιδημίες από τους Ευρωπαίους βύθισαν την αυτοκρατορία στο χάος. Σε αυτήν την συγκυρία, τον 16ο αι., ο Francisco Pizarro -με την υπεροχή και των όπλων- αιχμαλώτισε τον τελευταίο Inka (Αυτοκράτορα) Atahualpa, ζητώντας μεγάλο μέρος του χρυσού του ναού ως λύτρα (το αίτημα ικανοποιήθηκε, αλλά η υπόσχεση να του χαρίσουν τη ζωή αθετήθηκε). Ο υπόλοιπος χρυσός μεταφέρθηκε στην Ισπανία και στα ερείπιά του

ανεγέρθηκε ο καθεδρικός ναός και η γυναικεία μονή Santo Domingo, αφού ο Juan Pizarro τον εκχώρησε στο Τάγμα των Δομινικανών. Επίσης, χρησιμοποίησαν υλικά του για να χτίσουν άλλες εκκλησίες και κτήρια και τα πολύτιμα αντικείμενα καταστράφηκαν ή λεηλατήθηκαν. Αιώνες αργότερα, τα κτήρια των καθολικών ισοπεδώθηκαν από σεισμό, αφήνοντας τα θεμέλια της Qoricancha άθικτα.

Ο πραγματικός χρυσός των Inka (ο ηθικός κώδικας ζωής)

Παράδοξα, προτίμησαν για το κέντρο της αυτοκρατορίας τους τον λεπτό αέρα και τις δύσβατες πλαγιές (ακόμη και όταν ήταν οι αδιαμφισβήτητοι κυρίαρχοι στις Άνδεις), αντί για μία ευκολότερα προσβάσιμη τοποθεσία, όπως η σημερινή Λίμα στο επίπεδο της θάλασσας, γεγονός που θα διευκόλυνε τις οικονομικές και στρατιωτικές επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων, προκειμένου να είναι "πιο κοντά στους θεούς".

"Ama Quella" ("Μην είσαι τεμπέλης"). Η εργατικότητα τους αποδεικνύεται περίτρανα στην αρχιτεκτονική τους, ένα κράμα ομορφιάς και λειτουργικότητας, που στηριζόταν στην

"τέλεια" κατεργασία της πέτρας. Με εργαλεία την πίστη, τη βούληση και την ευφροσύνη, κατασκεύασαν "αιώνιες" δομές, που δεν μπόρεσε να καταστρέψει η φύση, παρά μόνο ο άνθρωπος. Εκεί φύλασσαν ό,τι πιο πολύτιμο¹¹, επειδή το αφιέρωναν σε κάτι που τους υπερέβαινε, κάτι ανώτερο από την προσωπική τους θνητότητα¹².

Η γοργή διάδοση του χριστιανισμού -παρότι ακόμη πρόκειται για μίγμα παλιών και νέων δοξασιών, οφείλεται στην υψηλού επιπέδου κοινωνία, που σεβόταν άλλεςπίστεις και τις ενσωμάτωνε. Η νοοτροπία τους δεν επέτρεπε την προσκόλληση στο όνομα του θεού, αφού αναγνώριζαν τον θεό στη φύση, θεό ονόμαζαν τη γενναιοδωρία του σύμπαντος... Τελικά, η προσήλωση στο αιώνιο, η ανεκτικότητα και η ακούραστη δράση σφυρηλάτησαν τη μεγαλύτερη αυτοκρατορία της εποχής της: το πνεύμα της χορεύει ακόμη στη μουσική των αστεριών, στα ερείπια της Qorikancha, τη χρυσή αυλή του ουρανού!

Στρατιωτικό: παρότι δεν υπήρχε μόνιμο σώμα στρατού παρά μόνιμο σώμα αξιωματικών

3 Πιθανά με ηγέτη τον Ayar Auca, αδελφό του Ayar Manco (Manco Cápac), που αργότερα συγχωνεύτηκαν στους Inka

4 Στην Qorikancha λειτουργούσαν 4.000 ιερείς και ιέρειες.

5 Η γιορτή, που αναβιώνει σήμερα, σηματοδοτούσε την αρχή της χρονιάς και ήταν η λαμπρότερη από όλες.

6 Η μουσικοποίηση τελούνταν στο Q'enko, μία άλλη ιερή τοποθεσία, στην ευρύτερη περιοχή του Cuzco. Αφαιρούσαν τα έντερα, όπως και τον εγκέφαλο, επειδή πίστευαν ότι τους κρατούν δέσμιους στη γη - ύλη (τα ένστικτα και οι σκέψεις εμποδίζουν την ανύψωση του πνεύματος).

7 Θυμίζοντας την ερμητική διδασκαλία: "όπως πάνω, έτσι και κάτω"

8 Αφού την έχασε στα ζάρια ο Mancio Sierra de Leguizamo, στον οποίο είχε μοιραστεί ως λάφυρο

9 Κάποιοι αποφεύγουν να κοιτάξουν το ουράνιο τόξο, από φόβο για το τι θα τους ζητήσει ο θεός

10 Προκειμένου να εξασφαλίζουν καθαρό νερό, είχαν ρίξει πέτρες στους ποταμούς τους

11 Δεν υπάρχουν στοιχεία ότι τα ανάκτορα ήταν αντίστοιχα πολυτελώς κατασκευασμένα

12 Δεν θα είναι τυχαίο ότι τα αρχαία μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς ήταν ιερά (όχι ιδιωτικά)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρχαίοι Πολιτισμοί του Περού, A. Gilardi - F.F. Figares - G.A. Planas, Εκδόσεις Νέα Ακρόπολη (2003)
- Μύθοι και Παραδόσεις της Αρχαίας Αμερικής, F. Schwartz, Εκδόσεις Νέα Ακρόπολη (1993)
- Inka. Λαοί και Πολιτισμοί των Άνδεων, Μ. Λονγκένα - Γ. Άλβα, Εκδόσεις Ι. Καρακάτσογλου (2000)
- The second part of the Chronicle of Peru, P. Cieza de León (μετάφραση C.R. Markham), Εκδόσεις Hakluyt Society (1883)
- Diccionario Bilingüe (quechua), T. Laimé Ajacopa, E. Cazazola, F. Layme Pairumani, P. Plaza Martínez (2007)
- <https://futatraw.ourproject.org/descargas/DicQuechuaBolivia.pdf>
- Coricancha, World History Encyclopedia: <https://www.worldhistory.org/Coricancha>
- Coricancha, Wikipedia: <https://en.wikipedia.org/wiki/Coricancha>
- Coricancha, the Inkas' temple of the sun, The Guardian <https://www.theguardian.com/cities/2015/mar/25/cusco-coricancha-temple-history-cities-50-buildings>
- A Comparison of Dark Constellations of the Milky Way, S.R. Gullberg et.al, Journal of Astronomical History and Heritage, 23(2), 390-404 (2020)
- Cusco Attractions, Erick Manga A.
- Αφηγήσεις ξεναγών στο Περού.....

Σημειώσεις

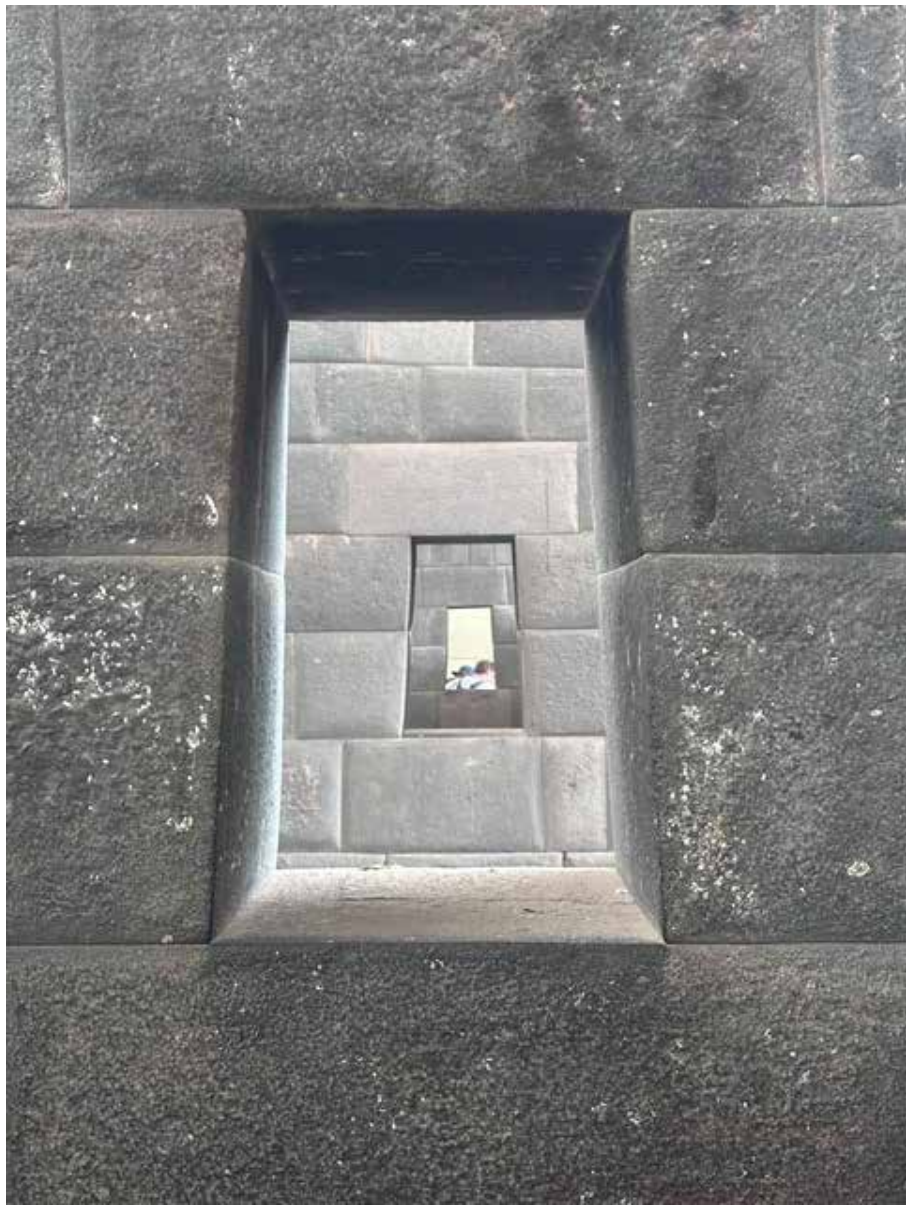
1 Πιος του Inti και της Quilla (η θεά του Φεγγαριού) ή γιος του Wiraqocha (ο ύψιστος θεός) και της Pachamama (η Μεγάλη Μητέρα Γη)

2 Γεωγραφικό: σημείο αναφοράς για 200.000χλμ δρόμων, 2.000.000 τ.χλμ έκτασης και 20.000.000 κατοίκους

Πολιτιστικό: οι Yachayhuasi & Acclahuasi ήταν οι Οίκοι της Γνώσης για άντρες και γυναίκες αντίστοιχα

Γλωσσικό: 2.000 ιθαγενείς διάλεκτοι ενοποιήθηκαν στη Runa Simi, που σήμερα καλείται quechua

Οικονομικό: παρότι δεν υπήρχε η έννοια του κεφαλαίου ή της ιδιοκτησίας ούτε νομίσματα

Ο χώρος του Saksaywaman στο Κούσκο στο Περού, αποτελεί μέχρι και σήμερα ένα πραγματικό κατασκευαστικό θαύμα, στο οποίο δεν έχει δοθεί ακόμη μία ασφαλή απάντηση: Ποιος το κατασκεύασε, πότε και το σημαντικότερο πως! Οι πέτρες και οι ογκόλιθοι που χρησιμοποιήθηκαν στην κατασκευή των βαθμίδων ζυγίζουν έως και 200 τόνους και είναι από τους μεγαλύτερους που έχουν χρησιμοποιηθεί σε αντίστοιχες κατασκευές στην προκολομβιανή Αμερική, εμφανίζοντας ταυτόχρονα μια εξαιρετική ακρίβεια τοποθέτησης που είναι αξεπέραστη. Οι πέτρες στη σύνδεσή τους παρουσιάζουν τόσο στενά διαστήματα μεταξύ τους (με ακρίβεια χιλιοστού) που ένα φύλλο λεπτού χαρτιού ή μία καρφίτσα δεν μπορεί να εισέλθει στο διάστημα που ενώνονται οι πέτρες.

Τι ήταν όμως το Sacsayhuaman; Ναός, φρούριο ή κάποιο διοικητικό κέντρο; Για πολλά χρόνια, οι λειτουργίες που θα μπορούσε να έχει εκπληρώσει αυτή η κυκλώπεια κατασκευή έχει προβληματίσει τους ειδικούς. Μερικοί συγγραφείς αποδίδουν στο Sacsayhuaman μια μη ανθρώπινη προέλευση λόγω των γιγαντιαίων λίθων. Για την πραγματική λειτουργία του θα χρειαστεί να εμβαθύνουμε στην ιστορία του μέσα από τοπικές μαρτυρίες, χρονικά, αλλά και από πιο πρόσφατες πηγές τεκμηρίωσης.

Τοποθεσία του Sacsayhuaman

Το Sacsayhuaman βρίσκεται στα βόρεια περίχωρα, 2 χλμ. έξω από το Κούσκο του Περού, την ιστορική πρωτεύουσα των Ίνκας. Υπάρχουν αναφορές ότι τα πρώτα τμήματά του κατασκευάστηκαν από τον πολιτισμό των Killke γύρω στο 1100 μ.Χ. που είχαν εισέλθει και καταλάβει την περιοχή από το 900 μ.Χ. Το συγκρότημα επεκτάθηκε και συμπληρώθηκε από τους Ίνκας τον 13ο αιώνα μ.Χ., χτίζοντας ξερολιθιές κατασκευασμένες από τεράστιους ογκόλιθους. Οι τεχνίτες «έκοβαν» προσεκτικά τις πέτρες για να τις ταιριάξουν μεταξύ τους καλά, χωρίς κονίαμα. Το λεγόμενο «φρούριο» είναι ψηλότερα από την πόλη, σε έναν ψηλό λόφο στα βόρεια της πόλης στα 3.610 μ.

Συμβολισμός και ετυμολογία του ονόματος

Σύμφωνα με τον τοπικό ιστορικό Victor Angles Vargas η λέξη "Sacsayhuaman" προέρχεται από τη λέξη "sacsay" που σημαίνει να χορταίνω ή να χορταίνω και από το "waman" που είναι το γεράκι. Σύμφωνα με αυτόν τον συγγραφέα, το γεράκι ήταν το πουλί σύμβολο του Manco Capac, του πρώτου αρχηγού των Inca. Το Sacsayhuaman μπορεί να μεταφραστεί ως μαρμαρωμένο ή ολοκληρωμένο γεράκι.

Άλλοι, όπως ο Dr Uriel Garcia επιβεβαιώνουν ότι το σωστό όνομα ήταν «Sacs-Uma». Uma στη γλώσσα Κέτσουα (την τοπική διάλεκτο) σημαίνει κεφάλι και Sacsu είναι το μαρμάρινο και μυτερό καλαμπόκι, και αναφέρεται στις πέτρες που είναι ενσωματωμένες στην κατασκευή, παραπέμποντας στο συγκεκριμένο είδος καλαμποκιού που συναντάμε στο Περού. Σε αυτό το πλαίσιο, το Sacsayhuaman θα μπορούσε να γίνει κατανοητό ως «οχρωμένο κεφάλι».

Το κεφάλι σχετίζεται στενά με αυτό που αναφέρουν τα χρονικά, ότι η πόλη έχει σχήμα αιλουροειδούς όπως το πούμα των Άνδεων. Ο Sarmiento de Gamboa αναφέρει ότι το κεφάλι αυτού του αιλουροειδούς ήταν το Sacsayhuaman. Περιέργως, το Sacsayhuaman είναι χτισμένο ακριβώς πάνω στο κεφάλι ενός πούμα, αφού η πόλη του Κούσκο έχει το σχήμα ενός πούμα. Επομένως, σύμφωνα με αυτήν την προσέγγιση το Sacsayhuaman αποκτά ιδιαίτερη σημασία στην ιερή γεωμετρία των Ίνκας.

Προ-ινκαϊκή εποχή και άφιξη των Ισπανών

Σύμφωνα με τον Jose Gabriel Cossio, έναν άλλο επιφανή ιστορικό από το Κούσκο, το Sacsayhuaman και πολλές άλλες τοποθεσίες των Ίνκας αντιστοιχούν σε μέρη που προϋπήρχαν πριν τους Ίνκας και στα οποία η ίδιοι προσάρμοσαν τον συμβολισμό και την αρχιτεκτονική τους. Έτσι κατά την

άφιξη των Ισπανών στο Κούσκο το 1534, η κατασκευή του Sacsayhuaman δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί πάνω στα αρχικά αρχαία ερείπια και έτσι πολλές πέτρες (κυρίες οι μικρότερες) αποσυναρμολογήθηκαν από τους Ισπανούς και μεταφέρθηκαν για την κατασκευή αποικιακών κτηρίων όπως ο Καθεδρικός Ναός του Κούσκο.

Ο Garcilazo de la Vega εξηγεί ότι οι Ισπανοί αποκαλούσαν το μέρος "φρούριο" λόγω της ύπαρξης προμαχώνων, κοιτασμάτων τροφίμων και της κυριαρχικής θέσης του. Αλλά οι ντόπιοι γνώριζαν ότι το συγκρότημα αυτό ήταν ο Βασιλικός Οίκος του Ήλιου των Ίνκας. Οι χρονικογράφοι που ερεύνησαν αργότερα το Sacsayhuaman ανακάλυψαν ότι ήταν κάτι πολύ περισσότερο από ένα απλό στρατιωτικό «φρούριο». Βρήκαν πολλά τμήματα που δεν ταίριαζαν στην ιδέα ενός στρατιωτικού φρουρίου, αλλά περισσότερο σε έναν ιερό χώρο αφιερωμένο στον Ήλιο. Αρχικά ήταν ένα τελετουργικό και θρησκευτικό κέντρο όπου

χιλιάδες άνθρωποι συγκεντρώνονταν για να συμμετέχουν σε θρησκευτικές τελετές. Ο τόπος αργότερα χρησίμευε προσωρινά ως «φρούριο» κατά τη διάρκεια της εξέγερσης του Manco Inca κατά των Ισπανών.

Άλλοι θρύλοι και παραδόσεις

Ένας από τους πιο δημοφιλείς θρύλους που σχετίζονται με το Sacsayhuamán είναι αυτός του «ιερού φιδιού». Σύμφωνα με αυτή την ιστορία, η τοποθεσία χτίστηκε από ένα γιγάντιο φίδι που πέτρωσε τους εργάτες των Ίνκας με το βλέμμα του, μετατρέποντάς τους στις πέτρες που απαρτίζουν τα εντυπωσιακά τείχη του χώρου. Αυτός ο μύθος, ο οποίος συνδυάζει στοιχεία της μυθολογίας των Ίνκας με τη λαϊκή φαντασία, χρησιμεύει για να εξηγήσει τη μυστηριώδη τεχνική κατασκευής που χρησιμοποιήθηκε στο Sacsayhuamán και τη φαινομενικά αδύνατη ακρίβεια με την οποία οι πέτρες συναρμολογούνται μεταξύ τους.

Ένας άλλος μύθος αναφέρει ότι το Sacsayhuamán χτίστηκε από τους ίδιους τους θεούς σε μια νύχτα. Σύμφωνα με αυτή την ιστορία, οι Ίνκας έλαβαν τη θείκη βοήθεια για την ανέγερση του μνημείου ως ένδειξη της δύναμης και της αφοσίωσής τους.

Αυτή η ιστορία, αντανακλά τη βαθιά πνευματική σύνδεση των Ίνκας με τον φυσικό κόσμο και τον υπερφυσικό κόσμο, και εξηγεί γιατί το Sacsayhuamán υπήρξε ένας ιερός και μυστικιστικός τόπος, όπου το γήινο ήταν συνυφασμένο με το θείο.

Τέλος ένας άλλος λιγότερο γνωστός θρύλος μιλά για τους φύλακες του Sacsayhuamán, προγονικά πνεύματα που προστατεύουν το μέρος από εισβολείς και κατάρες. Σύμφωνα με αυτή την ιστορία, όσοι προσπαθούν να βεβηλώσουν ή να καταστρέψουν το φρούριο τιμωρούνται από τα πνεύματα με ασθένειες, ατυχήματα ή κακοτυχίες. Αυτή η πεποίθηση, που έχει τις ρίζες της στην προφορική παράδοση της περιοχής, έχει χρησιμεύσει ως προειδοποίηση για όσους τολμούν να επισκεφθούν την τοποθεσία χωρίς να δείχνουν τον δέοντα σεβασμό και ευλάβεια.

Σήμερα πέρα από την αρχαιολογική και ιστορική του αξία, η τοποθεσία παραμένει ένας τόπος βαθιάς πνευματικής και πολιτιστικής σημασίας για τους αυτόχθονες πληθυσμούς του Περού. Κάθε χρόνο, στο χειμερινό ηλιοστάσιο στο νότιο ημισφαίριο, μια αρχαία τελετή ζωντανεύει ψηλά στις περουβιανές Άνδεις. Είναι το Inti Raymi, μια ιερή γιορτή που αποτρέπει φόρο τιμής στον θεό ήλιο, Inti, και που λαμβάνει χώρα στο εντυπωσιακό σκηνικό του Sacsayhuamán, του φρουρίου των Ίνκας κοντά στην πόλη Κούσκο.

Το Inti Raymi έχει τις ρίζες του στην κοσμοθεωρία των Ίνκας, που λάτρευε τον ήλιο ως την υπέρτατη θεότητα και θεωρούσε το χειμερινό ηλιοστάσιο ως ιερή στιγμή ανανέωσης και γιορτής. Το φεστιβάλ σχετίζεται με τη γονιμότητα και την ευημερία της γης, περιλαμβάνει τελετουργικές προσφορές, χορούς και πομπές, και αναβίωσε ξανά τη δεκαετία του 1940.

Για να αναπτυχθεί η Ψυχή σου

Κείμενο: Jorge Angel Livraga

εν αναφέρομαι στο Θείο Πνεύμα που, επειδή είναι έτσι, δεν μπορεί ούτε να αναπτυχθεί ούτε να ελαττωθεί, ούτε να γεννηθεί ούτε να πεθάνει, αλλά σε εκείνο το ανώτερο μέρος μέσα σου που συνήθως ονομάζουμε Ψυχή.

Είναι κοινώς γνωστό ότι η σωματική άσκηση, για παράδειγμα, αναπτύσσει τους μύες και ότι κάθε μάθηση πρέπει να βασίζεται στην επιμονή, στην άσκηση αυτού που θέλουμε να αναπτύξουμε, είτε είναι η γνώση μιας γλώσσας είτε αυτή μιας οποιασδήποτε μηχανής.

Με τον ίδιο τρόπο, αν θέλεις να μεγαλώσεις την Ψυχή σου, πρέπει να την ασκείς, ακούραστα, κάθε μέρα. Και για αυτό, οι ειδικές ασκήσεις δεν είναι απαραίτητες, αρκεί να έχεις μια εστιασμένη προσοχή, φυσικά προσανατολισμένη προς το πνευματικό. Όταν παρατηρείς τον φωτοτροπισμό των φύλλων ενός φυτού ή του φλοιού των δέντρων, προσπάθησε να συλλάβεις αυτό που είναι πιο εσωτερικά τοποθετημένο, αυτό που είναι ο κινητήρας και η αιτία αυτού που βλέπεις επιφανειακά. Συνήθισε να αισθάνεσαι τα χέρια του Θεού μέσα από το περιβάλλον σου, μελετώντας τα πάντα προσεκτικά με την αγνότητα και την αθωότητα ενός μικρού παιδιού.

Απόκτησε τη συνήθεια να σταματάς πολλές φορές την ημέρα στη δουλειά και την ενασχόλησή σου, για να αφοσιωθείς, έστω και για λίγα λεπτά, στην παρατήρηση. Άφησε το σώμα σου ακίνητο και σε άνετη θέση, έτσι ώστε να μην σε ενοχλεί... και παρατήρησε, άκουσε. Μην κινείσαι, μην κάνεις θόρυβο, ούτε καν με το μυαλό σου, και θα αντιληφθείς πώς σου αποκαλύπτονται πράγματα που κρύβονται στους θνητούς. Και αυτά τα πράγματα δεν είναι για να τα φωνάζεις παντού ούτε για να καμαρώνεις, αλλά για να δεις την ύπαρξη των μυριάδων όντων και των φυσικών συμφωνιών που συντηρούν το Σύμπαν. Αν αυτό το καταλάβεις καλά, θα γίνεις πιο ταπεινός και με μεγαλύτερη κλίση προς τα πράγματα του Πνεύματος.

Για να μεγαλώσει η ψυχή σου, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνεις είναι να την αντιληφθείς, και πριν από αυτό, πρέπει να σωπάσεις όσο το δυνατόν περισσότερο τις αναταραχές της προσωπικότητάς σου, γιατί μέσα σε τόσες φωνές δύσκολα θα άκουγες το μουρμουρητό ενός σοφού.

Δεν χρειάζεται να γίνεις ασκητής με καμία έννοια (κάτι που, έτσι κι αλλιώς, είναι απίθανο να πετύχεις) αλλά απλά να δώσεις σε κάθε πράγμα την πραγματική του θέση και την πραγματική του σημασία. Πρέπει να φας; Τότε φάε, αλλά μην παρηγορηθείς σε αυτό ούτε να αναζητήσεις βελτιώσεις

που υποκινούν τη λαίμαργία. Το ίδιο ακούεις με όλα τα άλλα. Έλεγξε τη φαντασία σου, γιατί η φαντασία σου είναι που κάνει τη λάσπη αυτού του κόσμου να λάμπει σαν χρυσός και σε κάνει να τρέχεις πάντα πίσω από θησαυρούς που στο τέλος γκρεμίζονται στα χέρια σου.

Αυτά είναι τα απλά πράγματα που πρέπει να κάνεις για να μεγαλώσει η Ψυχή σου.

Η Νέα Ακρόπολη πραγματοποιεί δράσεις για τη Φιλοσοφία, τον Πολιτισμό και τον Εθελοντισμό, προσφέροντας ουσιαστικές επιλογές και καλύπτοντας όλους όσους επιθυμούν να φέρουν στη ζωή τους μια εσωτερική αναγέννηση.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Εισαγωγικό σεμινάριο Εσωτερικής Φιλοσοφίας και Εσωτερικής Ψυχολογίας • Ανοιχτές συζητήσεις για τη Φιλοσοφία • Διαλέξεις, σε συνεργασία με χώρους πολιτισμού, για την Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας υπό την αιγίδα της UNESCO

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους • Θεατρικά δρώμενα • Μουσικές θεματικές βραδιές • Δημιουργικά εργαστήρια: αρχαιολογικών αντιγράφων, πυρογραφίας, ζωγραφικής • Εκδοτική δραστηριότητα βιβλίων εσωτερισμού και φιλοσοφίας • Αθλητική δραστηριότητα: αθλητικοί αγώνες, τουρνουά, φιλοσοφικές πολεμικές τέχνες • Ομάδες ανάγνωσης και ανταλλαγής βιβλίων (Booksharing – Booklab)

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Οικολογικές πρωτοβουλίες για τη φροντίδα πάρκων, δασών, παραλιών • Κοινωνικές πρωτοβουλίες στήριξης ευπαθών ομάδων και προσφοράς • Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών • Σεμινάρια για την ανάπτυξη της εθελοντικής συνείδησης • Δίκτυο ανταλλακτικής και εναλλακτικής οικονομίας • Ετήσια Πανελλήνια Πορτή Εθελοντισμού, με συμμετοχή τοπικών και διεθνών εθελοντικών οργανισμών (Κίνηση Φορέων Εθελοντισμού)

Αθήνα, 210 88 10 830

Ιλίσια, 210 7794368, 6987124197

Περιστέρι, 2130282657

Αιγάλεω, 698 185 8033

Καλλιθέα, 216 7007072

Πειραιάς, 211 4025482

Θεσσαλονίκη (κέντρο), 2310-285020

Θεσσαλονίκη (Άγιος Δημήτριος), 6979496723

Θεσσαλονίκη (Ανάληψη), 2313094863

Ηράκλειο, 6981888493

Ρέθυμνο, 28310 52884

Χανιά, 2821023189

Βόλος, 6974482907

Πάτρα 2610006923 & What's up 6980500044

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

Αίγυπτος

- Η κοιλάδα των Βασιλέων
- Η σημασία του Νείλου
- Ο ναός της Ίσιδας
- Μυητικές τελετές

Socialize

philosophically

βρείτε τις εκδόσεις
μας ηλεκτρονικά
στο scribd.com

Ενημέρωση
Διαγωνισμοί
Short films and
spots for thinking
Φωτογραφίες
Ρητά for sharing

www.nea-acropoli.gr

www.nea-acropoli-athens.gr

www.nea-acropoli-thes.gr

ζήσε με την

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Ποιος είμαι;

Από πού έρχομαι;

Πού πηγαίνω;

Οι απαντήσεις
θα αναζητηθούν
στους:

Πλάτωνα

Αριστοτέλης

Μπαγκαβάτ Γκίτα

Βούδας

Κομφούκιος

Θιβέτ

Αίγυπτος

Πλωτίνος

Στωικοί

Καντ

Διάρκεια:

12 συναντήσεις

Ενάρξεις: κάθε μήνα στα κέντρα της Νέας Ακρόπολης στην Ελλάδα

ISSN 2944-9367

9 772944 936004